چونغر

Ketabton.com

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

سليمان لايق

د افغانستان د علوموا کاديمي

د ژبوا وادبياتو علمي او تحقيقي مرکز

پښتو ټولنه

دوهم چاپ

۱۳٦۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناپایه چونغر

انسان دڅه لپاره د طبیعت په پیچلې هستي کې دا ستوما نوونکي مزلونه لنډوي. دڅه شي په لټه کې دی او ولي له پر له پسې منډو او هلو ځلو څخه لاس نه اخلي ؟

ژوند او په سړي کې د دوام یوه ناپایه تنده، د هستېدو یوه مقدسه لمبه، په نړۍ کې د ټولو رنګونو او آوازونو دهستېدو لپاره کار کوي، تر څو زموږ په کوچنۍ سیاره کې د پیروونو دسترې هستي او تر هغو د را چاپېر شوي ماحول غوښتنې او د نظم او توازن سنفوني پر مخ بوزي او هغه څه ته چې موږ لاس نه پې پوهېږو کمال او جمال ورکړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوچني انسان منــــدې او هـــلې ځــــلې د ستري هستۍ د رشد او تکـــا مل د رضابخشونکې جبر د ژوند ناموس دی . سړی نشي دربدلای او طبیعت نشي دربدلای .

د انسا ن تکل او تفکر ، دهغه منډه او چیغه دستر او نا پا یه طبیعت د دوام د ضرورت یوه برخه ده . دی ځان دهستوونکې په مـــقام کې ویني ، نګېري په ځان کې نه ځاییږي او لکه طبیعت نا پایه دی ، رنګونه او عطرونه ، آوازونه او پروازونه او هره هغه ښکلې جلوه چې د طبیعت په اجـــزاوو کې څپې وهي ، له ده څخه را زېږي او په ده کې ختمېـــږي ، خو وا قعیت داسي نه دی کومه منډه چې پیل شوې ده پای نـــلري .هیڅ برېښنا ، هېڅ تالنده او هېڅ حرکت نه ختمېږي ، یوا ځي خپـــله بڼه اړوي او په نوې بڼه او لا نوې بڼه کې ا بدي جریا ن مومي .

د یوه کوچني اور اورکي چونجي دوزرونو رڼا او د ګـــــل پر پا ڼه دیوې پرخې د څاڅکې ځلا پای او انجام نلري . بلکې د هستۍ په لویه غېږه کې له یوې جلوې څخه بلې ته او له بلې نه بلې ته ځای بدلوي او د تر کیب او تجزیې په ضروري خلود کې د ابدیت پر نا پا یه وا ټ باندې لار وهي او د بې انجامه مقصد خواته ور ځغلي .

هغه تاو او تودوخه چې په ما کې دچونغر کوډ ګـــرو جلوو را پیدا کړې ده ، د همدې ا بدي جبري تکل او ددې نه تما مېـــــدونکي تر کیب او تجزیې د بهیر دېر له پسې څپو د لایتناهي څا څکو یو واحد فرد دی . داسي فرد چې کله لکه اوښکه د غمونو او دردونو راز سپړي او کله لکه شبنم د ګلپا ڼو په رنګینه غېږ کې رغړي .

چونغر څاڅکی دی خو لکه زه ، لکه انسا ن نا پا یه دی . هغه به تر کلونو کلونو زموږ دشېبې رنګونه او عطرونه د مستقبلونو له را غوړېدونکو رنګونو او عطرونو سره تر کیبوي او نن ته به په سبا کې دوام ور کوي .

سلیما ن لایق

۱۳۶۱ر۵ر۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه آواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما وطنه

اې زمــــــا ښـــکلي وطنه زمـــــا تنه
زما کوره ، زما ګوره ، زما عـــــدنه
چې نارام شم ته مې ویاړې ، ته مې نازې
ستا زانـــګو د باباغېږ د مـــور لمنه
زما په ډډو دګلانـــــو پا لنګ لګي
که هر څومـــره د ستا خاوره شي اغزنه
په درو کې ، په سیندو کې ، په رغو کې
په هر ګام کې دې د ژوند سندره پلنه
هره تیږه دې له شـور او زوره ډکه
د فـــــرنګ د یرغـــــلو دندان شکنه
ستـا په پښو کې سپېلنی شم ویاړنی شم
اې زمـــــا ښـــکلی وطنه ، زما تنه !!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو کوره

اې د اشيا تاجه د لرغونو عظمتو کوره
گران افغانستانه، د زړه سره، د پښتو کــوره
مينه دې خوځېږي زما په شعر کې څپې څپې
اې د لوړو غرونو او سيندونو او درو کــوره
ستا په طبيعت کې ، طبيعت هم رزمي شوی دی
اې د سېلاوونو او واورينو توفـانو کـوره
هره لوېشته خاورې دې کتاب کتاب خبرې دي
اې د روايـــاتو، مذهبو او ترانـــو کوره
ښـــاد دې يې، آزاد دې يې، ودان دې يې!
کور د امنيت دې يې ، کعبه دهر افغـــان دې يې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

زلمي ته

راوزه، له دردو او ارمـــــانو سره راوزه
له عـــلم او له کتاب او له فکرو سره راوزه

له ګوټ دانزوا نه چې کلونه پکې ناست وې
د ژونـــــد د حقيقت له فلسفو سره راوزه

فرصت د ځغلېـــدو بيا زمـانې درته درکړی
ميـــدان د امتحان ته له جلـــوو سره راوزه

غـــــوړونه له زړو زړو خبـرو ستړي شوي
له نويو مضمـــونو او ترانــــو سره راوزه

ددې ښـــکلي وطن دنيمـــګړتياوو تلافي ته
له عشق او له وفـــــا او نهضتـــو سره راوزه

اې ځــــوانه اې افغـانه اې دعصر رازداره
له بشپړ حــــرارت او له لمبــــو سره راوزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملګرو کاروان

په په مشرق کې بيا روان دی توفان ورو ورو
ځکه خوځي مې په زړه کې ارمان ورو ورو
دافغـــــان دوحدت سېـــــــل راروان شوی
پرې ډوبېـــــــږي وطني پرنـــګيان ورو ورو
د ژونــــــــد باد له ابا سينه راخوځېـــــږي
خوځوي د بـــــا غ د حورو زلفان ورو رورو
بيـــــا په زړه د هنــــــدو کش کې اور بلېږي
ترې تاوېـــــږي دوطن پتنـــــګان ورو ورو
نه پوهېـــــــږم زمانه په څه تدبيـــــــــر ده
چې را باسي له رمې نه لېـــــــوان ورو ورو
له نـــــاوې د آباسيـــــن تر آمـــــــو سينه
را غوړېــــــږي زما د هيلو ګـــلان ورو ورو
دا ويـــــران ويجـــــاړ وطن به ګلستان شي
چې پې اوري زما داوښـــکو باران ورو ورو
زړه مې ځــــــکه دوصـــــا ل له ميو مست دی
چې ځوځېږي د ملــګرو کارول ن ورو ورو
د «لايق» د سينې تـــــــاو به بهـــــــر نشي
څو پاخه شي دغه نوي ځـــــوانان ورو ورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخولو باران

ژړوي مې تېر يادونه د شباب
زه كه څه يمه دغرونو ځيږ افغان
يو ځل دومره مهلت راكړه چې اوبه كړم
ستاد شونډو په شربت تږى ارمان
پرېږده پرېږده چې راوسپړي گلونه
دا تېره تېره اغزي دبيابان
كه لا سونه دباغوان واى خو ځېدلي
لا په خوابه دابېديا وه گلستان
هره لوېشته يې دميني منزلگاه وه
داوطن چې اوس لوخ شوى په دا شان
هره تيږه د وطن بچوته ژاړي
خو افسوس چې څوک يې نه اوري فغان
دلړمو او ما رانو په ځاى پرېږده
پرې خواره شي سندر غاړې بلبلان
هره څنډه به يې رشك دفردوس شي
كه يې سم شي دخولو گرم باران

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پسرلي ډېوې

دا اورونه په بېـــدیاوو کې بلېـږي
که د سرو گلو غوټۍ دي چې غوړېږي؟
د خـــاټولو قافـــلې دي راروانې
که د سرو میـــو پیالې وېشلې کېږي؟
نوي نوي قـــوتونه، آرزو گـــانې
په رگـــو د بزگـــرانو کې نڅیږي
څوانه گوره چې فرصت درنه لاړ نشي
زمـــانه انتظار نه باسي تېرېږي
د وطن فضـــا هوا او د ښتې غرونه
دزلمـــو له ارمانو سـره سمېږي
زمـــانه به پرده پورته کړي له کاره
دزاهـد زړگی که چوي که ویلیږي
چې په سر کې یې هوس د مستې نه وي
هغه کـــام نه پورته کېږي، نه رغېږي
پسرلی به نـــوي زېـري راوړي
چې د فکـــر مسیحا پکې خوځېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپنجشیرباز

ځـــومره زړوردی دا دغـــرونو د پنجشیرباز
زړه له زمـــري باسي په منـــګولو دا سرتېرباز
ما دخنـــج(۱) د پا سه په ډبــرو کې لید لی دی
یوه رپ کې د ستـــرګو، له نطره شي بیا تېرباز
زور یې دسېلاب ، منډه برېښنا ، حمله یې تندرده
ستر مظهـــر دخلکـــو دقدرت دی دغه هېرباز
ژرنده دآسمان یې که د سرپه کـــاسه وګرزي
ټیټ به نشي چـــاته دا مغـــرورد غه دلېرباز

۱ ــ په پنجشېر کې یوه دره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکباب بوی

زړه مې په دردو کې بنـــــا کړی پېـــــچ و تاب
نه پو هېـــږم اور دی ، که جنـــون ، که ا نقـــلاب
اوري له قلـــــمه مې دردونه په خبـــــــــرو کې
ووایه ناصحه څنــــګه بند کـــــړم دا حساب
ورانه میخـــا نه کـــړې نه پو هېږم څه پې شوي دي
ولي پـــــکې نشته نه ســــاقي او نه خـــراب
نه دلته په جوش او په مستۍ کې څوک نڅا کوي
نه پکې مطـــــرب شته نه مــــــلګري نه ربا ب
نه هغه صــــــوفي شته چې صفا د بایزیــــد لري
نه هغه شیطـــــا ن شته چې آدم یې که خـــراب
لارې د مسجــــد او میخـــانې دواړه تړلې دي
نشته دی توفیـــــق نه دثـــواب نه دعـــذاب
نه په دې چمن کې یو شین ډ کـــــی د ګیـــا وینم
نه په دې بستان کې یو بلبـــــل او یا ګـــلاب
زړونه یا سینې دي د حر مـــــا ن په لمبو سوې دي
بوی که چېرې جګ شي د وریت شوي یا کباب

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون زلمی ته

گرزه ملا تړلی له وسلو سره
جار دي شم زلمیه له پښتو سره

زړه د دښمنانو دې لړزانده وي
ستا د شجاعت له زلزلو سره

خاوره د وطن بې میو مسته ده
ستا د احساساتو له څپو سره

زما قلم او ژبه د تر خاورو شي
سم که نشي ستا له قد مو سره

پل کېږده چې ستر گې درته کېږدمه
زړه سره ، له سر او له لېمو سره

فخر کوه خانده چې در جار شمه
دا وطن د تا دی لوړو غرو سره

گرمه کړه گرمي دخپلوا کۍ پسې
اې د اور بخر کې له لمبو سره

باز که ستا په کور بې ځایه والوزي
وبه سوځي ځاله له بچو سره

جار دې شمه، جار دې شمه، جار دې شم
جار دي شم زلمیه ، له پښتو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړورزړه

که لایق د خپل هیواد وفادار نه وای
هسي رنگه به هېر شوی او خوار نه وای

که مې زړه د زړورو په لار نه تـلای
هر طرف به پې د تورو گـوزار نه وای

که مې غبږ د خلکو نه وای اوچت کړی
د تورونو په چپـــا و به آزا ر نه وای

شــاعری ته به مې لا س نه و ور وړی
که مې قــا م سره د زړه ا ختیا ر نه وای

زمـــانې که زما درد وای ازمـــویلی
هسي رنگه به سا کت او کـــرار نه وای

ما به خله زړه نیوو د اور لمبـــــو ته
که له ژوند سره مې خیال د قمار نه وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

قافله

بې مطلبه بې مطـــــلوبه هره خوا وهي گـــــامونه
نه پوهيږم کــــــوم پلوځي دا زمـــوږه کاروانونه

په دې گډې قافـــــلې کې نه مجنون شته نه ليلا شته
چاته يوسو ارمـــــانونه ، چاته وژاړو غمــــــونه

په دردو يــــــو اخته شوي، نه طبيب شته نه دوا شته
څه بې ځـــا يه کتيـــــد لي دازمـــــوږ زاړه دردونه

کاشکې نه واى يو ځاى شوى له دې ورانې قافلې زه
يا بدله واى دا ځمـــــکه او يا نورواى دا کــــــلونه

ويښ به نشي دغه قـــــوم که نغمه شم سر ترپـــايه
که رباب غونـــــدې گويا شي د لايق د زړه تـــارونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلکو بيرغ

د فکر په ټالـــــونو کې زنګيـــــږمه زنګېږم
د غم په دريابـــــونو کې غرقيــــږمه غرقېږم
چې وينــــــو د بې دردو کې ونشوم لمبېدلی
په اوښــکو کې مې پرېږدي چې لمبېږمه لمبېږم
ناصحه زما لمبو ته غرض مه کړه غرض مه کړه
ما پرېږده پخپل اور کې چې سوځېږمه سوځېږم
آدم يم د درخو په لـــور بې واکه بې اختياره
روان يم په دې هيـــله چې رسيــږمه رسېږم
د قوم په دماغ کې چې کــوم نوی توفان راشي
د شعر په جـــامه کې زه نځيـــږمه نځېږم
د خـــلکو د قدرت په لاس لوېدلی يو بيرغ يم
د دوی په احساساتـــو کې رپيـــږمه رپېږم
زه څه يم دا اولس دی چې هر لورې ته مې بيايي
د دوی تر ارادې لانـــدې خوځېږمه خوځېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعصر ساز

بيا ساقي راغلی ترخـــــو ميو ته بلل کوي
اوريې په پيـــالو کې اچولی ازمويل کوي

سازنن بل آواز، بله نغمه، بله مــــزه لري
عصر زېږولی د ذوقـــونو سمـــول کوي

فصل د گلونو د اشيا په لـــوړو غرونو کې
غلی خو ځېدلی د کامـــونو خوځول کوي

خوند د زاهـــدانو له تقوا څخه وتلی دی
زهـــد ريايي شو د زهـــادو شرمول کوي

دا بـــلاا نسان بيا په رگـــو د کائناتو کې
ورو ورو لگيا شوی د اسرارو لټول کوي

هيلې د وطن د ولسونو زمـــا په شعر کې
نويو ارمانو ته د فـــــکرونو اړول کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګیله منه مینه

په بهانو مې له خپـــل ځانه شړې
چا ته ګیـــله چـــاته ژړا وکړم

پخپـــله سهو نه پوهېـــږمه زه
د کــــومې عفوې تمنـــا وکړم

نه مې منې او نه مې زړه راکــوې
چـــا ته شـکوه ددې بـــلا وکړم

لېــونی زړه مې نه صبرېږي وروړو
چـــا سره کېنمه ســـــلا وکړم

رقیب زمـــــا د عمر غم خـوړلی
ژړا دنن که د سبـــــا وکـــــړم

اشنـــا بېلېــــږي، زړه اشنا لټوي
عذر د زړه که دا شنـــــا وکړم

په دې بې درده دنیـــا ګی کې ربه
له چــــا نه هیله د وفـــا وکړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي ته

ساقي لاس وړه پيمـــانې ته چې څنګه پرې
د زمـــــان قـــــافله درومي نه درېږي
څو چې ستـــر ګې وازوو بهار به نه وي
ځواني خوب شاني يو خوب دی او تېرېږي
نه په عمـــــــر څه بـــاور شته نه په حسن
څوک خبر دی چې سبا لمر به پې خېژي
خــــام حريف د خم مدار ته منتظر دی
بدمستي د تاک په پـــــانو کې نځېږي
خوبان خوشي خپـل جمال ته غره شوي
د ګـــــل پاڼه په يوه سبـــــلۍ رژېږي
هغه لوښی چې کـــلال د زمان جوړ کړي
خامخـــــا به د هغه په لاس متيـــــږي
ساقي را کـــــړه پيمانه پروايې مه کړه
ښه پوهيـــږې چې څه کېږي هغه کېږي
د زاهـــــد دا کــــردې او جفـــــا ګانې
تش په ميـــــو عـــــلا جېږي او هيـــرېږي
ژر مې مست کړه چې فضول عقل مې وژني
دا فضا مــــــا لره تنګه کيــــــږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ عمر

څو غوټۍ ورته خنـــــد لې بهار تېر شو
لا مسـکا يې کړې نه وه چې وار تېر شو
د شېبو د تېـــرېدو په هنـــــګامه کې
ژوندون ستر ګې خلاصولې قطار تېر شو
ما پيــــاله پورته کوله چې ځان تود کم
زه لا نه و مه تود شوی انـــــګار تېر شو
رنځور زړه مې رغاوه د يار په ستـر ګو
د بريښنا په منــــډه يار او بيمار تېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاشقانه تپوس

ما ويل په پښو مې درست جهان در پسې وغوښت
دې ويل آگا يم په دې در بدرو زه
ما ويل زخمي زړه به مې څوک دارو درمل کړي
دې ويل په ښکلو او خوږو خبرو زه
ما ويل درست عمر مې په داد او فرياد تېر شو
دې ويل پوهېږم په دې بې اثرو زه
ما وې په سينه دې دوه کوترې دي رپېږي
پرې مې ږده چې لو بم پې دې دوو کوترو زه
ورا نه له خندا شوه وې يې: نه نه نه نه نه
څوکې به در نکړم ددې دوو وزرو زه
ما ويل که مړ شوم کوم نظر به مې ژوندی کړي
دې ويل په دغو دواړو جادوگرو زه
ما وې رقيبانو را تريخ کړی زما کام دی
دې ويل چې خوږ بې کم په سرو شکرو زه
ما ويل زما په گرېوان نشته مرغلرې
دې ويل جړاو بې کم په مرغلرو زه
دې وې ملايان زموږ په مينه خبر شوي
ما ويل خبر يم په دې بې خبرو زه
دې ويل په ښار کې وفادار ملگری نشته
ما ويل چې خير دی د غرو کمرو زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق دریاب دی

بيا ليـــــــلا د چاپښو ته غـــــــوړولې سلسلې دي
چې نسيم له غـــــــرو را وړې دعنبرو قافـــلې دي

زړه مې پرېښوده فر ياد ته، بې فر ياده زړه به څه کم؟
سر نوشت د عا شقــــــــانو همدا سوې غلغلې دي

بېــــگا خوب کې بې سببه ، له سپوږمۍ نه وېرېدمه
گوندې بيا ديار په زړه کې پيدا شوې څه گيلې دي

په مستۍ کې ســــــاقي و وې: تشوئ يې تشوی يې
که څه شته دي په دنيــــــــا کې دا د ميو قلقلې دي

بلبل وينې غورځـــــــولې د گـــــــــــلانو پر اغزيو
پتنــگ وويل په اور کې: دا اولې مرحــــــلې دي

اې زما لېونی عشقه ځــلاند اوسه ، ژوندی اوسه
هر مشـــــکل دې لذتونه ، هر آفت دې حوصلې دي

عشق دریاب لايق حباب دی په هر موج هره څپه کې
ټکـــرونه، تندرونه، محشرونه ، زلـــــــزلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو اجاره دار ته

د پښتو اجـــــاره داره،   بيـــــا دې څه دام غوړولی
بيا دې کوم يو ايسار کړی، بيـــــا دې کوم يو کړولی
بيــــا په زړه کې چا ته گوا ښې، بيــا دننه چا ته ا يشې
بيـــــا دې څوک په نښه کړی ، بيا دې کوم يو نړولی
ته په خود يې که بې خود يې، دا په څه شي لوبې کاندې
دغــــه ژبه د ملت ده ، نه د هــــــــــرې نښې څلی
مه له ځانه څه ترې باسه ، مه له گېــډې څه ور باسه
دا بنيــــــاد دپښتنو دی ، ډېر منـــــــلی ډېر سپېڅلی
هر زلمي ته مه خرنډېږه، پخپــــــــل فکر مه تينگېږه
زمانه لـــکه سېلاب ده، وړي هر زوړ له کـــاره تللی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې هيلو!

لري شئ اې هيــــلو له مـــالري شئ
وتښتئ، پردئ شئ، مـــــروري شئ

مه ژاړئ زمـــــــا په دردو مه ژاړئ
اې زمــا غريب سترګـــو ډبرې شئ

اوښـــکو زما له سترګو څخه والوزئ
غــاړو کې دنورو مرغـــــــلرې شئ

اې زما دژونــــــد ترخو ترخو غمـــو
وخوځئ شعرونه شئ، خبــــرې شئ

اې دخــــــلکو هيــلو زما په شعر کې
پورته شئ آسمـــــان ته لرو برې شئ

تندر شئ، برېښنا شئ، سېلاوونه شئ
تورې تورې وربځې شئ، څپرې شئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوښتى بخت

زړه مې په غمــــونو کې گــډېږي بېتابي کوي
سېل مې له لېمو نه را روان دى خـــرا بي کوي

هيله لېـــونۍ شوه، ړنگه بنـــگه بې جلبه ځي
نه منې خبــــرې مې پېښې د شـــــرا بي کوي

سامې ښکته پورته ځي، نغمې د سوزو سازوهي
ژونـــد نارامه کړې ده پېښې دربـــا بي کوي

وســوله سينه مې د دردونو له گـــرمۍ څخه
لارترې ورکه شوې سوځـــول د کبابي کوي

لارې د سارا او د ځنــــــگل دواړه تړلې دي
عقل گمـــــرا شوى ادعـــا د نوا بي کوي

زه لايق د هسې بدبختـــۍ او جفـــا نه ومه
بخت په بله مخه اوښتـــلى خـــرا بي کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند فکر

د گـــل خنـــداماته ژړا را ولي
ستر گو ته شونـډې د ا شنا راولي

د پروانې تـــرا يرو و گـــــرزمه
چې بـــوی دمينې او وفـــا راولي

ســـاقي په مستو لبـــونيو کتو
مستان بې ميـــو په نخـــا راولي

د ميخـــا نې داننـــــي دودونه
زلمــــوته هيله دسبا راولي

نوي خيـــالونه هديرې ته زمونږ
دژوند لپـــــاره مسيحا راولي

دعا شقـــانو ژيړ او مات رنگونه
فرعـــون دمينې ته موسا راولي

لا يق خپـل کام ته د ادب په ژبه
فـــکر دژوند او دبقـــا راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهد شکن ښايست

ستا د حسن په سپېـــــدو کې خوځېـــدلې زلزلې دي
د آسمـــــــان له سخته زړه نه پورته شوې ترانې دي

نه پو هېږم څه محشر دی ستا د ستر ګو په ګردش کې
چې يـــا ران يې نېشه کړي بې د ميـــو له پيالې دي

ستا د سرو ستر ګـــو له تاوه کباب شوي لړمـونونه
دا لالونه که ياقوت دي، که سکـر وټې که لمبې دي

هر ښايست چې تجلی کړي زما په شعر او انديښنو کې
ستا د تيــــو يا د ستر ګـــو يا د زلفو کرشمې دي

ستا له هسي جلوې جار شم چې زاهد يې په ملامات که
کړنګـــولي يې جامونه ، ننګـــــولې ميخـــانې دي

څه به هڅه د طاعت کـړم، څه به هيله د جنت کړم
ښه پو هېږم ستا په عشق کې توري شوېې خاتمې دي

لا يق دومـــــره ساده ندی چې دوصـــل تمه دار شي
ستا دغېـــږې په ارمان کې ډکې شوې هـد يرې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وحشي طبعه

نه منت د خـــرابات وړي نه مننه د حـــــرم کړي
څه وحشي طبعه لرمه چې له ټـــولو څخه رم کړي

د ملـــــګرو خامي هیلې هغه چارې په ما کـــاندي
چې تبۍ یې په غنـــم کړي حرارت یې په شبنم کړي

زړه مې بس چې دیـــــارانو ځان ځاني آزرده کړی
نه دچا په خندي خـــاندي ، نه د چا په غمو غم کړي

د صحرا له سره شفق نه د جنــــون پیغـــام رارسي
په آدم چې مینې وکــــړې هغه چارې په ما هم کړي

پریشان توفـــان خو ځېږي د درخـــو د ځنو موج کې
را ته ښکاري دا سېلاب به زما د زړه خونه برهم کړي

ګوشمالي د حـــــوادثو هغه چارې په ما کـــاندي
لکه ګوتې د مطـــرب چې د رباب په زیروبم کړي

ساقي مـــړ کړم حسرتونو ، خاورې شویو ارمانونو
یوه ترخه پیمانه راکړه ګوندې وي چې څه مې تم کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د گلانو بستر

بيا مې ساقي وليد د خيالونو په خـوبونو کې
بيا دجنت حورې راته ناڅي په جـامونو کې

زه د سـکندر دآيينې څه گـدا نه يمه
زه هر څه ليدای شمه د ښـکلو په مخونو کې

غـرونه که لالونه شي طلا شي او زما شي بيا
نه ارزي پدې چې ځواني تېره کم غمونو کې

زه که مې پرست نه يم نو څه به شم او څه به يم
څه پسې به گرزم د مړې خورې په رگونو کې

زانگم د سپوږمۍ په تنا وو کې له جانان سره
خيـال چې را سره شي د ښېښې په جنتونو کې

کله چې د يـار په سودا پرېوزمه ويده شمه
اوړم په گـلونو کې را اوړم په گـلونو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اور جامونه

ستا په یاد چې پیمانه کړمــــــــه او چته
ټول غمونه کې ښکاره شي جام جم شي

دعشق هـــــره ترانه چې له مـــا وزي
د سرو وینـو په لار ځي د زړونو غـم شي

هـــــر یو ګل ته چې د مینې مـــوسکا وکړم
لاغــوټۍ وي چې د بل سړي حـــرم شي

عشق د هــــر عشرت پرسته مقــام ندی
عـــاشق هغه چې د اور لمبــو ته تـم شي

زه د هجــــر دتوفـــــان یاغي مارغه یم
هـر یو تندر چې راکــــوز شي ما ته سم شي

دا زما تور سرنوشت ګـــوره په څه دی
څوک چې زړه ته رانیږدې کم په ما ګرم شي

نه به مـــــخ د مصیبت له مـــا نه واوړي
نه به جنــــګ له خپل تقـدیره زما کم شي

جګي جګي ســـا قي را د اور جامـــــو نه
ګونــــدې غم زما د زړه د ټول عالم شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندېښني

يا زما ستـــــرگي ښـــــکلا نه پېژني
يا په دې عصـــــر کې ښـــــکلا نشته

ساقي که هر ځومره پيالې کړنگوي
خــــو د يارانو اشتــــــها نشته

پدې سړو سړو ذوقـــــــو کې مگر
څاڅـــــکی دمينې او وفــا نشته

يـــــواځي پــــــاتي يم ژړا راځي
په دغــــــو خــــلکو کې اشنا نشته

توري په تېـــــکو کې زنـگنې شولې
توان د جهــاد او د غـــــزا نشته

په دې نوکـــــاره حريفانو کې هېڅ
فــــــکر د ژوند او د بقـــــا نشته

په دغــــــو سوځنده لمبــو کې ربه
يوه گـــــوشه د انـــــزوا نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګیله

زمـــــا دردونه که دوا نلـــــري
د تـــــا ښایست هم څه بقـــا نلري

د پېغلتوب په شرنګ مغروره مه شه
دا یوه برېښنـــــا ده او وفـا نلري

ما ته وعدې د نن سبـــــا مه کوه
عمــــــر مهلت د نن سبـــــا نلري

ستر ګې چې ژاړي ګناهکارې ندي
د غــــــم چینې بله متـــــــا نلري

لېــــــوني زړه مې وایه چـا ته بوزم
هغه بل لـــــــوری بې له تـــا نلري

زمـــــا د صبر پیـــــا له ډکه شوله
د تا عـــــــذرونه انتهــــــا نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو يار

آ شنا ساقي شه چې خمــــا ر لرمه
د زړه په سر د غم غبـــــــا ر لرمه

ما ته د حــــزم نصيحت مه کوه
زه له خپل ژوند سره قمـــا ر لرمه

له اوره ډکې کړه پيـــــالې د ميو
چې نن دســـــــولو انتظـا ر لرمه

له وښيــــــــــا رانو تښتېدلی يمه
له لېـــــونيو سرو کـــــــار لرمه

ملا که وياړي د جنت په حورو
زه د دردونو ا فتخـــــــــا ر لرمه

لکه ډېـــوه سوځم او ژوند کومه
کاروان د اوښکو سره لار لرمه

له دې نا زکـــــو خيـــــا لونو سره
دګل په پـــــا ڼو کې مـــزار لرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مروره زړه

زړه مې ويلي کېږي له کــوګله ځي
نور دژونــــــدانه له دې مشله ځي

عصر بد هـــــوادی وفا نـــکوي
څه چې له مـــا ځي له دې کبله ځي

وا يي محتسب اختيـــار نشته دی
هر څه چې روان دي له ا زله ځي

وســـــوم د دردو له انتظار څخه
ميــــــل مې جنون ته کله کله ځي

وايي چې کوږ بار مزل ته نه رسي
دلته بې درنـــګه تر مــــزله ځي

زړه مې مـــــرور دی له مـــلګرو نه
هرې خـــوا ته تښتي له کـابله ځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان له جهان

په زمـــــا زه دې ښه پوهېـــــــږمه زه
بیـــــا دې په دام کې نه بندېـــږمه زه

یو ځـــــل چې والوتلـــــــم وا لوتمه
بیـــــا دې پهلـــــــوبه نه غولېږمه زه

په تزویرو دې را ستــــــون کړی ومه
اوس په ځنځیـــــــر کې نه تمبېږمه زه

بیـــــا په خـــوږو کې زهــــر مه را کوه
اوس وښیـــــار شوی یم پوهېـــږمه زه

ځمه او ځــــــان لره جهــــــان لټوم
ستــــا په جهـــــان کې نه اوسېږمه زه

که مې په زړه کې ستـا تصویر وخوځي
د غــــم په اور کې به یې سیـــــزمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېروتلی عشق

ډېر کـــــــلونه تېر شول چې له تا نه جلا شوی یم
وړی اند ښـنـنـــــــو یم مجسمه سـودا شوی یم

هر ګل چې خنـــدلي یو ځل ما ورته ژړلي دي
هر اور ته پتنـــګ هرې غنچې ته بورا شوی یم

هر څو که زمـــــا ګنـــــا له تا سره لا پټه ده
څه وکړم مګر چې خپل ضمیر ته رسوا شوی یم

نورو که خنـــدلي خپل اقبال ته یې خندلي دي
زه خپـــلو غمو ته نا څاپي په خنـــدا شوی یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې تودوخې مجلس

زه د خپـــل زړه په دردونـــو نه پوهېږم
خلک خـــاندي خپل تقدیر ته زه ژړېږم
په مجلس کې حــــرارت د پـرون نشته
هره ورځ چې نــــوې کېږي زه سړېږم
حریفــــان په چیغو چیغو تظـــاهر کړي
ساقي خا نــدي په دې وزه زه شرمېږم
په مجلس کې چې د مینې مستي نه وي
په تش میـــــو نه گرمیـــږم نه مستېږم
ساقي جــــام او پیمانه دې بېرته واخله
زه گـــــوشې د جومـــا تونو ته ستنېږم
هلته لري به یوه ځــــانته ډېــوه بل کړم
پټ د ننه به په زړه کې ویـــــلي کېــږم
گونـــدې وي چې په گو شه د انزوا کې
یوې پا کې تمنـــــا ته وخنـــــــدېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ ژوند

که لـــــوگی شي زما د ژوند بیخ و بنیاد
زړه به سوړ نشي د دې ښـــــکلي جـلاد

دا چې یار ما د هر گـــــل عندلیب بولي
د غمــــــا ز په خوله یې کــــړی ا ستناد

دا سنـــــد زما د وفـــــا ندی نو څه دی
عشق مې سوځي او زه نه کــــوم فـــریاد

زما او یا ر ترمنځ چې سل پردې پرتې وي
د قبــــول غوږ ته به څنــــــگه رسي داد؟

په ناکــــــامو لارو بوتلمه خامــــانو
په عبث کې رانه عمــــــــر شو بر بـــاد

کاشـکې دا بې خونده عمر مې بدل وای
په یوه رپ لـــــــکه برېښنا مگـــر آزاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي لېونی

خاندي لېونی چې په جنون کې به لا څه وي ؟
گوره چې دعشق په موج خون کې به لا څه وي ؟

مست چې د ساقي په يوه عتاب پياله نسکوره کړه
خدا زده د زاهد په شبيخون کې به لا څه وي؟

خام په يوه جلوه د ترکو ناز بې سده کړی دی
گوره چې د مينې په ټرون کې به لا څه وي؟

موږ ته له زړو نه لا زاړه غمـــونه پاتي دي
خدازده چې دعصر نوي يون کې به لا څه وي؟

تـــورې چې په سپينه ژبه سر دانسان لري که
گوره د اتوم په سره لړمـــون کې به لا څه وي؟

سر زما د قـــوم همېشه نورو ته خاورې شو
آيـــا چې په برخه د پښتون کې به لا څه وي؟

خوځې زلزلې بيا دنړۍ په تنـــا وونو کې
گوره چپاوونو د گـــردون کې به لا څه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کوچني څاڅکي

څه کوي دا سره کوچنۍ وربڅه له آسمـــان سره
څه غواړي ډومبسکی (۱) له موجــونو دتوفان سره

ولي دا مجبـــــــور بشر نـــــــاري دآزادۍ وهي
څه دي د لاس ماتي دمـــــړوند له امتحـــان سره

نه نه اې شاعره! ته وهمــــونو غولــــــولی يې
گوره چې لا څه کړي دا مجبور له اين و آن سره

دا ماشوم ډومبسکی په وهمــــونو کې اسير ندی
دا بخــــرکی وربڅه سپکه نده له آسمان سره

دې وړوته گــــوره په واړه نظـــــر ونه گــــورې
مل که يې قطره نه وي نو څه دي له توفــــان سره

دا وړې قطرې به عالمـــــونه لاندې باندې کړي
يو که شي له ميــــل دمــــکان او دزمـــان سره

مه اخله نظـــــــر بلنـــد نظره له دې ټيټــــو نه
سپک به دې شي وزن د جـــگوالي له ميلان سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قافلو هادی

باز دهنـــــدو کش يمه اتل دلـــوړو غرو يمه
ننـــګ يمه، غيـــرت يمه، بخرکی د پښتو يمه

رېږدي زما له توري ددښمن زړه لا په قبـر کې
اوريمه، توفـــــان يم، محـــــرک د زلزلو يمه

ولس لرم، وطــن لرم، ماضي او مستقبــل لرم
بهنده تاريـــــخ يم، مـــؤلد د حـــادثو يمه

لاس د تجـــاوز ته د هيـواد په هره پيڅه کې
تنـدريم، سېلاب يمه، برېښنـــا د آسمانو يمه

تـــوره دغضب يم دښمني د د ښمنــــانو ته
خپـــلو سره خپل يمه شــــکره د شودو يمه

څوک يمه؟ سپايي د آزادۍ او افتخـــار يمه
زوی د لـــوی افغان او قهرمان د معرکو يمه

نوي ژونـــد ته لارکـــوم له نويو ارمانو سره
ځوان يمه، افغان يمه، هادي د قافــلو يمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوانانو ته

په دې بــاغ کې نه قمــري شته نه بلبـل
نه يو بـــــوټی د گيـــا شته نه د گـــل

نه دڅوند سنـــــدره خپـــڅي له ربابه
نه دچـــا په چـــا خنــــــدا شته نه ژړل

په ترميـــم د دغې ورانې ميخـانې کې
لاس مات شوی د تاريــــــخ او تحــول

ساقي مــــالره يو هسي می تيـــار که
چې پې هيـر کړم که تېرل وي که وژل

هغه باغ چې د باغوان له وينو روغ وي
هلته نه شـــايي مستي او نه خنـــــدل

گـــلان ندي دغه وينې د باغــوان دي
چه هر لــوری ترېنه خپـڅي جل او بل

د بلبـــل د طبعې ساز کـــــله منی شي
په دې جـــاله د فســاد کې او سپـــدل

هره ورځ کــــام ته را څرمه تبــاهي ده
يا زنــــدان دی، يا ځنځيــردی، يا تېرل

دغه زوړ زور چې وطن يې ويران کړی
دا د ځـــوان نسل طـاعون او يا اجل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا بـــــوډۍ چې په افســون د تېرې ژبې
وينـــــې زبېښي د اولس په چـــــل او ول

خــو په تـــوره لـــــري نشي له وطنه
وطن کـــور د استبـــداد دی یا غوجل

د وطن ځــوانان به هېڅکله ښاد نشي
خـــو ونه مني په وينـــــو لمبېـــــد ل

(c) ketabton.com: The Digital Library

توفاني ژوند

لېــــونی کــــړمه ارمـــــانو ارمانو
ځــــــا ن غـــــــولوم په تـرانو ترانو
د ښکلي عــــرقوم په پیمـانو پیمانو
رقیب ظــــالم او زورور دی ځـــکه
یار لټــــــوم په بهــــانو بهــــا نو
د محتسب او د مـــــــلا له وېرې
شپې تېـــــــروم په ویــرانو ویرانو
اې دقوت مغـــــــروره مه سپــــکوه
رندان په څیـــري ګرېوانو ګرېوانو
یارانو ژوند په شرو شور کې ښه دی
لــــــکه څپې د توفــــانو توفــانو
یارانو مـــــــړ شوم دمستۍ له زوره
ما ګـــــــرزوي په میخــانو میخانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عصر لورته

ستا په هره کـــــرشمه کې نوی ســوز او نوی ساز دی
نوی درد دی، نوی شور دی، نوی طرز او نوی راز دی

ستا دې نوي سوزو سازته بې تعبیره شوو شعــــــرونه
ځـــــکه ستا دا زلمی حسن له زړو نه بې نیــــاز دی

نه دې زلفې په مــــــلا زانګې تر ورنو او زنــــــګنونو
نه دې ستر ګې تورې کړې نه دې ستر کې اعجــاز دی

نه دې رم تېــــــروته ورته ، نه دې چم هغسي شان دی
نه دې هسي وړ انجـــــام دی، نه ده هسي وړ آغاز دی

اې دنوي عصـــــــر لورې ، چې ســـاده يې سر تر پايه
په دې واړه سادګۍ کې دا څه رنګ او څه انداز دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعصر لور

اې دنوي عصر او زمانې لورې !
څه غواړې او چاپسې آواز کوې ؟
اې د هندوکش دلوړو غرو زرکې !
بيا څه ابتکار او څه اعجاز کوې؟
زړه دې راته ښکاري نوی شور لري
څکه کرشمې د سوز و ساز کوې
دود دا سارت تالا کول غواړې
نويو ارمانونو ته پرواز کوې
عصر او زمانه واړه غوږونه شوو
ته چې د دردونو امتياز کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا لپاره...

زه چې تل د ژونـــد ترخو غمــــونو ژړولی يم
زه چې نا کـــاميو بدمرغيـــــو کړولی يم

زه چې خپلو هيلو کباب کړی عذاب کړی يم
زه چې هرظالم لکه يتيم غونـــدې وهلی يم

زه چې د هرمار او هر زمري د خولې طعمه يمه
زه چې هر نامـــــرد د جفاغشو ته تـــړلی يم

زه چې لکه دروی د هر شپون ترجمـاني کوم
زه چې هر محروم خپـــلو دردو ته غبرولی يم

زه چې د قا م فقراو ناپوهي د سپيلني په شان
هـــــره ورځ په تېغنه دتـــورونو اړولی يم

زه چې د ناوړه زمــــــانې په هره لوبه کې
سل واري په مخ بانـــدې لوېدلی درېدلی يم

ما داهمه واړه ستا په مينه کې زغمـــلي دي
اې گرانه هيواده! ستا لپاره مې منـــلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینې ژړا

په ما تنګ کړل زمانې سحر او شام خپل
ته اې مسته ساقي مه سپموه جام خپل
د بلبلو چغېدو ته سوځم سوځم
چې ویلاړ شي ګلونو ته مرام خپل
دا چې شور او شاعري یې را نصیب کړه
زه په خپلو سترګو ګورم سرانجام خپل
د ډېرې اوښکو ته ولي حیران ګورې
عشق له خپلو لمبو اخلي انتقام خپل
چې د مینې په ژړا یې آموخته کړم
ما اخیستی له غمونو نه انعام خپل
تر هغو به خپلې اوښکې پاکې نکړم
څو له خپلو اوښکو وانخلمه کام خپل
ګوندې یار له درانه خوبه را بیدار کړي
ما لېږلی د سپېدو په لاس پیغام خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاشکې زه عاشق وای

کاشکې زه عاشق وای دیار وره ته مې ژړلای
ما ورته ژړلای، رقیبانو را شړلای
ما ورته له سترګو مرغلرې بهولای
دې راته خندلای ، په خندا یې ځورولای
زه په وچو دښتو او کمرو کې پسې تللای
دا لکه هوسۍ زما له سیورې تربېدلای
ما لکه پتنګ دا په شغلو کې لټولای
دا زرینه وړانګه وای او نه نیول کېدلای
ما لکه ساحل وای خپله غېږ ورته پرانیستې
دې لکه څپه هره شېبه په مخ وهلای
کاشکې دا پښتون زړه مې یوې پېغلې تمناته
ګونګ وای له حیرته لکه پاڼه رپېدلای
کاشکې دیوې مستې په زلفانو کې وېښته وای
باد دسباوون دیار په شونډو رپولای
هر څه چې وای وای دې خو له دې سکونه خلاص وای
لېږ څه خو ځېدلای ، کړېدلای ، چغېدلای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنداني آشنا ته (۱)

بوی د کبـــــاب جګ دی له ګـــوګله د يا را نو
بيا چپـــــرې چا زړه ايښی په اور د انقـــلا ب
خو ځي داجمـــل په زولنـــو کې د غيرت چيغه
عقــــل د پښتون ته ور کـــــوي نوی شتا ب
زوی د آزادئ دانقــــــلاب دمور په تي پورې
لولي په خــــا پوړو کې د سرو وينو کتـــا ب
ا يل به زمـــانه شي خامخــــا همدغه طفل ته
رسي به دا طفـــل مر حـــــلې ته د شبـــا ب
دو اړه دښمنا ن دي پاکستـــا ن دی که فرنګ
توره خوشې نکړې چې خو پا ک نشي حساب
خـــلاص به ترېنه نشې اې پښتونه په زاريو کې
ګـــــرزي په خا شاکو کله مخه د سېـــلا ب
سر د استعمــــار د مار پخـــوا تر چيچو وځپه
وخوځه لا وخت شته خپل سنـــګر که انتخاب
ګڼې زلــــزلې کړه ددښمن په زنـــدانونو کې
کوز کړه دغاصب زړه ته د تورې اضطراب
جا ر دې شم، صدقه دې شم، قربـــان دې شم
پام کړه خوشې نکــــړې سره کړئ د انقلاب

---

۱ ــ دا شعر هغه وخت ويل شوی چې د پاکستان حکومت د پښتنو د سياسي مشرانو دعمومي ګرفتارئ حکم وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستی خبره

نا مېنده زړه مې انتظار باسي
ما غزه مې جور دخمار باسي
سترى ستو مانه آزرده مړوند مې
جفا درزم او افتخار باسي
زړه چې درد من شي خو نارې به وهي
سېلاب چې وخوځي خو لار باسي
د رقیبانو سر په سر ظلمونه
موږ مرحلې ته د قمار باسي
ساقي راواړوه کاسې د میو
نېشه مې تمه د دیدار باسي

اې له عالمه آزرده پښتونه
اې وير ځپلې غمزده پښتونه
پخپل وطن کې د پردو مزدوره
د آزادۍ په نوم برده پښتونه
ستر ګې لمبې وهي چې تا ته ګورم
اې غولېدلې اې ساده پښتونه
د ژوندانه له سیره پاتې شولې
په درانده خوب کې بیهوده پښتونه
کله به پا څېږې مزل به کوې
اې د مرګي په خوب ویده پښتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زولنو کې به حيات څه وي
د اسير قوم به صفات څه وي
سر چې جنون د آزادۍ نلري
د داسې عقل به نجات څه وي
که کام بې عقله ، بې شعوره وي نو
فرق به د زهر او دنبات څه وي
په غلامۍ کې به پښتون څه کوي
ددې پښتون به ثمرات څه وي
آيا پوهېږې د وطن بچيه
چې په پرده کې به نيات څه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له زماني سره يوځاى

تګ چې له شتــاب دزمـــانې سره همـــراز نه‌وي
ژوند کې چې دردونه نه‌وي ، سوز نه‌وي ګداز نه وي
چېرې چې ميـــــلان پورته آسمان ته د پرواز نه‌وي
ولس سره چې لار نه‌وي، انجام نه وي، آغاز نه‌وي
داسي يوه فضا کې د خپل ځان خاورې کول خوشي
درد خوشي، آرزو خوشي، دفـــکر خوځول خوشي

ځوان لره چې ننـــګ لري د سر فـــدا کول څه دي
تورې د پښتـــون ته د کـــړيو مـــــاتول څه دي
عقل او تدبيـــــر ته د کامـــونو خوځـول څه دي
خلـــــکو ولسونوته دغـــــرونو لـــړزول څه‌دي
سر که چېرې سر وي خو نشان دافتخـــار دې‌وي
ننګ دې‌وي، غيرت دې‌وي، دتورو ياد ګار دې وي

اې ګــــــرانه پښتونه چې مـــاضي او مستقبل لرې
بهنـــد ه تاريـــــخ سره نړۍ ته راوتـــــل لرې
پام کـــــوه بيدار شه چې په مخ کې لا مـــزل لرې
حق ثابتـــــول لرې ، دتورو خـــــــوځول لرې
ستــــا ژبه ، تاريخ او ښکلي هيـــواد واقعيت لري
ستــــا ادب او دود ځــانته وجوداو حريت لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته څنـــګه زغمای شې چې مـريی شې له پښتو سره
خـــرڅ شې له ولس او له تاريـــخ او له ژانـګو سره
بېـــله خپـــله لار کړې له پلـــرو او له نيـــکو سره
نه نه، داسي نـــدی ، ته پښتـــون يې له پښتـو سره
ستا په غـــرو کې نغښتي زمـــانې غښتلي قوتونه دي
ستا له خمېـــرې سره اخشلي توفـــــا نونه دي

پام کـــــوه زلميه چې نړۍ په خو ځيـــــــدلو ده
لر او بر کـــــړۍ د غـــــلامۍ په ماتېـــدلو ده
عقـــل د انسان ته زمــــانه په رپېـــدلو ده
نور د آزادۍ نه بنــــــدګي په کتېــــدلو ده
ته د استعمــــار پاړو ګـــرانو غولـــــولی يې
واک يې در نه وړی په نطفه کې يې وژلـــــی يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ وږمه

شپه د ځپـــلواکۍ وه په چمن کې نڅېـــــد مه زه
مست ومه بېخـــوده هرې خوا ته ځرنګېـــد مه زه
لاس مې لګـــــــولي وو د ستـــورو په زرې ځنو
ورو ورو له سپوږمۍ سره اسمان ته ورختمه زه
غـــــلې مې نظر د ټېپې شوې پښتـــون لور ته ، ته
پټ د زړه دننه ، پخپــــــل اور کې سوځېدمه زه

زړه ته مې ځپه ځپه غمجن شـــــــاني آواز راته
جوش د خوشالۍ کې مې غـوږو ته نوی ساز راته
شپې سره سرې وږمې راوړی بـوی د وینـــــو و
روح دابا سین ځخه یو نوی سوز و ســـاز راته
ستورې ځلېـــد ل او شپه روانه په ښـــار باندې
ما ته داجمــــــل له زړه نه هسې یـــــو آواز راته :

اې د آرزو ګــــــانو ، امیـــــدونو او اسرو ربه !
وسپـــــړه او وسپړه ، زمــــــــا دردونه وسپړه !!
اورمې که ، لمبه مې که ، ایره مې ، لو ګی مې که
وسومه او وسومه ، زمـــــــا اورونه وسپـــــــړه
لیک بندې ، وینا بندې ، لیدل او اورېدل بندې
لاس د آزادۍ نه دا چـــــار خېـــخ بندونه وشېږه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان يم هوشيــږم ، ددې لارې قربـــاني مې که
اور را بانـــدې بل کړه خــو مشعل د آزادي مې که
شو را که ، وفا راکه، مستي راکه ، گــرمي را که
سېل د آزادي مې که ، قوي او توفـــاني مې که
باد مې که،بربښنا مې که، څپه مې که ، دريا ب مې که
فخـــر د جهاد راکه ژونـدی جـــاوداني مې که

بې له آزادۍ نه دا ژونـــدون څه دی جهان څه دی؟
نوم دسړيتـــوب او د شرف او دوجـــدان څه دی؟
توره ترژمۍ د ا ســـارت چې غوړېـــدلې وي
هلته فـــرق د خره او دغــوايي او دانسان څه دی
بل که يا څـــراغ د آزادۍ چې شريف ژونـد وکو
وسوځه يا ما زمـــا د ژونـــد دغه سامان څه دی؟

وينـــې مې را ا ښئي په رگـــــو کې ستنبدی نشم
هيـــلو سر اخيستی زه مـــخ ته درېـــدی نشم
مټ مې په ځنځيـــــر کې د کړيو ماتول غواړي
نور په دې ننگينه اسا رت کې اوسېـــــدی نشم
مات کـــړه ځنځيرونه کنه گله به محشرونه کم
بوی د آزادي را باندې لـــــگي تمبـــدی نشم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ شپیلۍ

اې شپېلۍ خوږې شپېلۍ زما د ترانو ژبې
اې درټل شویو، ځپل شویو او سپلو ژبې
اې د کاروانیانو، لېربنو او ښبنو ژبې
اې په تورو شپو کې د چوپیا د عظمتو ژبې
اې د ځوان شپونکې د بې تعبیره ارمانو ژبې
اې د بې پناهو یتیمانو د سلګو ژبې
نن د خدای لپاره زما د زړه پاسباني وکړه
زما د مضطربو ترانو ترجماني وکړه

اې شپېلۍ خوږې شپېلۍ زما دردونه ووایه
ووایه چې سوځم دا رسوا دردونه ووایه
وې ښیه هغو ته چې آرزو لري احساس لري
یو یې سه افشایې کړه دا پټ رازونه ووایه
سوځي مې رګونه د دردونو په سازونو کې
چېرې کوم دردمن ته دا رنګین سازونه ووایه
ور دې کړه نغمو ته بیا رنګونه د دردو زما
ور دې کړه دردو ته بیا خوږوالی د نغمو زما

سوځي مې هډونه یو علاج زما د دردو وکه
یوه ښکلې چاره زما د سرکشو ارمانو وکه
زما له فریادو سره ملګرې کړه نغمه خپله
ویښ که دغه خلک یو تدبیر د پښتنو وکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې جامدو غروته حرکت ورکه ، قوت ورکه
زموږ سره ملـــگری شه مـــلاتړ د زلزلو وکه
پر پړده دتیري او تجاوز سنـــگرې ماتې شي
پرپړده چې د ظلم او استبداد ککرې ماتې شي

یو سه زمـــــا دردونه زمـــــا له بلنده لمبو سره
زمـــــا له تندریزو خوځوونـــــــکو ترانو سره
وې غــړوه ، وې رپــوه،وې خوځـــوه، وې لـوله
زما له خـــون شریکـــو خپلو ورونړو پښتنو سره
زما له گــــرېوان څیرو، پښو لـوڅو بوټښو سره
زمـــا له بې پنـــاهو، بې ټاټــــوبو اوښبنو سره
ور شه د پښتون قـــام له دې غـــرو رغونو پاڅـوه
یو ځل داویده زمــــری له دې خــوبونو پاڅوه

خوب نه که راویښ شو په زلــــزل به زندانونه شي
لړزند به په وینـــــو کې واټــــونه او ښـــارونه شي
جوړ به هري پوراومونت گمري کې محشرونه شي
مات به په پښو د انقــــــلاب کې ځنځیـــرونه شي
اوښـــکې د مظلوم به بارانـــونه سېـــــلاوونه شي
غـړ د آزادۍ به توفـــــانونه تنـــــــدرونه شي
لوبې سختې ندي غیـــــرتمنـــــو ته له سر سره
سر غـــوځ شوی ښه دی نه دنـورو له افسر سره

اې شپیلۍ دا اوښکې زما په مخ باندې شعرونه دي
دا زمـــــا د دردونو ویلي شوي تعبیــــرونه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه پښتــون یم او ښــــکې مې د یأ س د ژړا ندي
دا زمــــا له احسا سه را وتلي پیغـــــا مونه دي
نه نه زه غلط شوم دا سر کشه توفــــــا نونه دي
ډوب به کړي دښمن دا نافرمانه سېلا وونه دي
سم به کــــړم دا سېـــل ددښمن دا ستعما ر په کور
یعنی دغـــا صب د دبدبې او اقتــــدار په کور

درد زمــــا، آرزو زمــــا، اسره زمــا، ارمان زمـا
دا ښـــــکلی جهـــان زما، د شعر گلستـــا ن زما
عشق زمـا، وفا زمــا، اولاد زمــا، بنیـــا د زمــا
واړه دې قــــربان شي تر آزاد پښتونستـــــان زما
هــر داغ دسینې به مې د گـــــلو غوټۍ وسپـــړي
دا دغـــم نړۍ به شي جنت زمــــا بستـــا ن زمـا
چېـــرې که برېښنـــا دآزادۍ پښتون ته وخنـــدل
چېــــرې که پښتـــــون دا ستعمار په وینـــو ولمبل

یو سه زما سنـــــدرې دپښتون د انقــــلاب پلو
اې خـــورې شپېلۍ دانقلاب او اضطـــــرا ب پلو
زه له دې بې خـــونده عافیته بېـــــزار شوی یم
بو مې زه دتنــــد ر، دتوفـــا ن او د سېــــلاب پلو
ډال مې که، خنجر مې که،سنگر د معرکو مې که
رب د پــــــا ره بو مې زه دوینــــو د تالا ب پلو
ژرنده د آسمــــا ن مې که د سر په کاسه وگرزي
زه به گـــام اوچت کړم د میــدا ن دامتحـــا ن پلو
دا زمــــا قسم دی چې به مـــــرمه له پښتو سره
یا به آزاد ژونـــد کــــوم له ټولـــو پښتنو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ لار

ستـــر گې بيا يېتا به شوې تمــــا شو ته
قلـــم بيا ځغـــــلي له شـــوقه ترانو ته

بيـــا په شونډو را بهېږي مـــــو ج د مينې
بيـــا مې زړه لـــــكه مـا شوم ژاړي ليدوته

د چمن هـــره گيـــــا تر گـــــل تـازه ده
چې مـــخږدي د ښـــكلو نجونو قدموته

زړه مې بيــــا دچادزلفـــو په دام كېووت
چې رپيـــږي لـــــكه پانه ننـــدارو ته

سر بازي دعـــا شقي لومـــــړی مزل دی
مټ مې ځـــــكه پا رېدلی هنـــگا مو ته

دوطن بوټي ځوځـــــان ، كانې او پر ښې
په نڅــــــا دي نويو نويو ارمـــــا نو ته

د ځـــــوانانو په اسرو او اميـــــدو كې
سر جګ كړی زما شعـــــر اسمـــا نو ته

د هيــــواد خـــاوره به جوړه د جنت كړو
كه غوږ كيــــږدو ددې عصر زمـــزمو ته

د هيــــواد ځوانان دې هله افتخـار كړي
چې لار وبـــــا سي وحـــــــدت د ولسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر به څه کوې چې ننګ غیـرت یې نه وي؟
لاس به څه کوې چې مات وي خوځېدو ته؟

هغــه لاس او هغه سر د افتخـــــار دي
چې په مـــــخ ځي سر منـــزل د رسېدو ته

ځوانه ګـــوره چې فرصت در نه لاړ نشي
تـــورې ندي پا کېـــدو او ځــــړېدو ته

زمــــانه په هر قـــدم امتحــان غواړي
لاره بـــــا سي خونـــړیو زلــــزلو ته

آزادي د زړورو ملــــــک او مــــال دی
په زاریـــو ورکــــړه نشي ملتــــو ته

نېـــکمرغي د هغه چا دشمــلې ګــل دی
چې سر کېـږدي دخوني زمـــري غا ښو ته

د افغــان هیـــوا ده ټـــول ملت ولاړ دی
غېـــږه پرانیزه چې پـــرې دې وزو پښــو ته

ستا تر هر بـــوټي به سل ځله قــــربان شو
څو چې وینه د پلــــرو راځي رګـــو ته

که زمـــوږه سر او مــــال هم پکې لاړ شي
لار به پرانیـــزو پیــــا وړو نهضتو ته

سر به جار کړو ستا تر هرې لوېشتې خاورې
که محـــــتا ج شې قربـــــا نیو د سرو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغليم ستر ګې به وبـــا سو په ګـــــــوتو
که کړې شي ستا دلـــوړو غــرو سرو ته

که تاجک، که هزاره دی که پښتون دی
ارمـــانجن دی ستا ځـــلاند ه ورځو شپو ته

په ډا ګـــو به دې دګــلو توفان جوړ کړو
په لېمـــو به لاره وکـــړو په مـــــخ تلو ته

واړه يــو يــو، امتيــــــاز راسره نشته
يو تر بله قربانېــــــږو رسېـــــــــدو ته

دافغـــــــــان ولسه ورور اوسې تـر تله
زيان دې مه رسه وحــــــــدت دوسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لويه لوړه هندوکشه

لويه لــــوړه هنـــــدوکشه　　د شـــا هين او بـــــاز وطنه
د هيـــلمند او آمــــو پلا ره　　د توفـــــان او سيـــل مينه
دا شيـــا د غـــــرونو تــا جه　　د پښتـــــون د قـــام عدنه

آ خوا ، دې خوا ، ستـا په تړووريځې لړې راتاوېږي
يا د پښت دقام غيرت دی چې په تابا ندې غوړېږي

د هيـــلمند په غور ځنگو کې　　د آمـــو په توفـــــانو کې
د کـــوکچې په نارو چيغو　　دا تټک په سيـــــــلاوو کې
د مرغـاب دسين په مو ج کې　　د هــــــــري په ترانـــو کې

ستا د لوړو کاږو پرښو يا دا ستان ياترانې دي
يا د پکت د قام د تېرو په وياړنه افسانې دي

ستا په لـور چې مې نظر شي　　له غيــــــرته ليـــونی شم
ستـــــا د تږو له جنــــونه　　په غــرو گـــرزم غرځنی شم
دغيــــرت لمبې راتـــاو شي　　ستــــا په پښوکې سپيلنی شم

په تا وياړو ، تا به ساتـــو د پښتـــــون تېـر سنگـــــره
د تاريخ دباغ ښايستـــــه ، د دښمن مخ تــــه سپـــره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له شا او خــوا روان دي   نهضتــــونه په ځپــــــــو کې
غواړي نوی پښتون جوړ کړي   ستـــــا په پښو او قـــدمو کې
ستـــــا د مست باد له جنـــونه   وینـــې ایشي په رگــــــــو کې

دا چې وزي زما له خولې نه، نه پـــــو هېږم ترانې دي
که زما په ســوي زړه کې ، ستـــــا له عشقه زلزلې دي

خانده ، فخـــر کوه ، ویاړه   را روان کړه سېـــــــلاوونه
په غړا کـــــــــړه پښتنو ته   د ژونـــــد نوي ربــا بـــونه
چې کړم ډک د ستا له عشقه   نوي نوي کتــــــا بــــــونه

ویاړه ویاړه چې راغلی په پښتـــــون نوی شبا ب دی
په هر فکـــر او هــــر نظـــر کې نوی نوی انقلاب دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې په غاړه

د ښکلي بدخشان په پسرلي کې له هر لورې
دگلو په څپــــــــو کې د بلبلو هنگامه وه
دعشق او دښايست او دښکلا په فيض آباد کې
دستورو ، دآسمان او د پېروونو ننداره وه
د لعل او د لاجبر ، او د سروزرو په وطن کې
روانه يوه له سوز او درده ډکه ډرامـــه وه
له موجـــه د کوکچې نه راوتلې زلزلې وې
دتورې شپې په زړه کې دلمرونو نشانې وې

د ښکلي طبيعت او ښايسته آسمان دلاندې
په ساپه ، بې غباره ، جنتي غوندې هوا کې
دغرو له لوړو څوکو، دگلونوپه غورځنگ کې
د مست او لېوني سين د موجونو په گډا کې
د باد له ترانو سره چې ستائې د پامېر و
د ژوند په زمزمو کې، په خندا کې په ژړا کې
د سېل په څېر راغلې له هر لورې افسانې وې
دگران وطن دخلکو هېرې شوې خاطرې وې

له باد او له وږمو سره موجونو د کوکچې ته
راغلي له پامېره داستانونه دتـــوفانوو
د واورو په اوبو کې يو جهان د خاطراتو
له لوړه هندوکشه بدخشان ته را روان و

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هره ترانه کې چې کـــوکچې به سر کوله
کشل سوی په خوږو خوږو نغمو کې تللی شانو
ويدې په هره پاڼه کې پېړۍ او زمانې وې
په تېرو زمانو کې د پلرونو خاطـرې وې

له بلخه، له هـــرېنه، له زرنجه، له باميانه
له هر لورې راغلې افسانې وې په وږمو کې
ښايست و، پاکه مينه وه، وحدت د پرګنو و
تاريخ تنۍ پرانيستې د زمان پـــه ګفتګو کې
په بهنده کوکچه کې چې راوي د هندوکش ده
درام د کنشکاو ښودل شوی په مـوجو کې
راغلې فيض «آبادته» د يو والي قـافلې وې
د ټول افغان ملت، د پاڅېـدلو زمزمې وې

په زړه کې مې له درده يو توفان په خوځېـدو و
په يوه څاڅکي دوينو کې جهان په خوځېـدو و
ژوندۍ تانده وږمه، له اې خوا دې خوا چلېدله
زلمی او منور افغانستان په خوځېـــدو و
د عصر په خـــوږو او خـــوندورو پيغامو کې
له جرمه تر پامېره، بدخشان په خوځېدو و
د تالندې په چيغو کې، دنوي ژوند نارې وې
د نـــويو يرغلـــونو د لامـــونو هنګامې وې

راغلي دي محفل ته له هر لورې شاعران وو
زموږ د پښتـــو او پښتنوالې راويا ن وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيدا و، ما شو خپــل و ، د ختټکــو کورنۍ وه
ټول شوي په ويارنه د بابا عبـــد الرحمن وو
زموږ ه په خـــو بونو، غفلتـــــونو يې ژړا کړه
له ستر گو يې داوښکو سېلاووونه را روان وو
په شونډو درحمان کې د دردونو زمزمې وې
تاو شوې په غيرت د پښتنوا لې کې لمبې وې

خوبونه کله کله ربه ځومـــــره خوندور وي
يا ښايي چې زمـــوږه په دردو باندې خبر وي
يادا چې زموږ په هيلو او ناپا يه هوســو کې
د صبر او ســـــــــربازۍ او د وفا دغه اثر وي
يا فصل د بها ر به د گلونـــــــــــو په توفان کې
را وستی زما خيا ل لره بدل غو ندې نظر وي
سبا له خوبه پا څېدم نه چنگ او چغـــا نې وې
نه ښکلي فيض آباد کې د جشنونو نشانې وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وړکتوب ارمان

بېړۍ دژوندا نه مې د گرداب په لورې درو مې
خبرې مې د موج او د سېلا ب په لورې درومي
بنا مې د آمالو د خراب په لـــــــورې درومي
د درد او بدمرغۍ او دعذاب په لورې درومي
نظر مې غلی غلی د کتا ب په لـــورې درومي
د درس او مدرسې د اضطرا ب په لورې درومي

بزگر وای ، بې خبر وای ، پرا خې د ښتې مې کرلا ی
دغرو د څوکو شپون وای ، وري او مېږې مې پولای
مزدور وای په غـــــرمو کې مې ډبرې ماتولای
بندي وای په زندا ن کې مې مېچنې گـــــرزولا ی
خو کاشکې د قلـــــم په ژبه نه وای پوهېدلای
دژوند دراز کتاب مې هـــــر گز نه وای اړولا ی

شپېلۍ چې دشپانه دغرو په ترو کې غږېږي
آواز چې د اوښبه په پرا خود ښتو کې خورېږي
لنډۍ چې د بزگر له ساده فکر نــــه راخېژي
کوچيان چې د کيږديو په اړخونو کې نڅېږي
افسوس مې له دردو سره له زړه نه را خوځېږي
له اوښکو سره گډ شي تورو خاورو ته بهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا یابه هلکتوبه چېرې لاړې چېرې لاړې
په تېرو ورځو شپو کې چېرې ګرزې څه شی غواړې
په هیرو زمانو کې په چا خاندې په چاویاړې
غمونو ته دې پرېښو دم پخپله رانه لاړې
په سترګو کې مې ګرزې کله خاندې کله ژاړې
ورو ګامونه اخلې د تاریخ لمنه نغاړې

احساس مې غلی شوی دماښیو په اړخو کې
ایمان مې خیرن شوی په درواغو سلامو کې
بې خونده، بې مزې شوم ، په چوکیو په مېزو کې
پښتو مې ورکه کړې په فاسدو طبقو کې
اورونه دې سوځل کړي په موټرو په قصرو کې
ګران شوی ماته ژوند دی په دې خلکو په سړو کې

سپوږمۍ مې مزه نه اخلي دګلو له وږمو نه
غوږونه مې خوند نه وړي درباب له ترانو نه
احساس مې پردی شوی د ښایست له پلټو نه
رټلی یم د ښکلي طبیعت له ننداروﻧﻪ
شعور مې ستومان شوی د دې عصر له پېرو نه
خیال مې مرور دی له دې نویو شازلمو نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دچونغرتراني

چو نغر دلا يق د شا عرا نه الها مونو لومړنۍ زا نګوا و د با ختري آريايا نو له تا ريخ سره يو تړلی غر دی .«سرخ کوتل» چې د کو شا ني دورې د مکشوفه ودانيو او ايرانوونکو تا ريخي آثارو له کبله د نړۍ په لرغون پېژند نه کې ځا نګړی ځای لري دهمدې چونغر په لمنه کې پروت دی.

چونغر د جغرا فيا يي مو قعيت له پلوه د بغلا ن د ولا يت د پلخمري په ولسوالۍ کې ، د غوري دشنې نا وې لوېديځ ته ، شما لا جنو با غوړيد لی دی . د لايق د استو ګنې کلی «بالا دوري» د کر کر د غرونو د لړۍ په لوېديځو لمنو کې ، چونغر ته مخا مخ پروت دی.

پر طبيعت مين لايق دزده کړې په دورا ن کې ، د رخصتۍ وختونه پخپل کور کې تېرول چې مخا مخ چونغر ته پروت و. هغه د کور له خلا صو کړکيو څخه په بيلا بېلو موسومونو کې د چونغر د کمال او جمال مختلف حالا ت څا رل او د احساس او الها م د خپلولو له لارې يې د ژبنيو تصويرونو د جا دو ګر هنر تجربه پخوله . په دې کې چونغر د پوونده پښتنو له منځه دغه را څر ګند شوي شاعر په ځان کې را ونغاړه او هغه يې دخال او خط د ستا ينې له محدودې دا يرې څخه را ويوست او د طبيعت نا پا يه سمندر ته يې ور تېل واهه . د هغه په ژبه يې دستورو ، سپوږمۍ ، غرونو، سهمجنو شپو، توفانونو، او د وريځو د غور ځنګ سرودونه جا ري کړل . هغه يې په ما ښامونو او سحرونو کې ولمباوه او د زړه په سر يې دانسا ن د مينې دا غ ور کېښود او په دې ډول يې هغه ته د عاشقانه فريادونو او له انسا ن او طبيعت سره د نا پايه لېوالتيا ژبه ور زده کړه . شاعر په چونغر مين شو او په هغه کې يې د خپل وطن بې سا رې طبيعي ښکلا او د تا ريخ ايراوونکې خوا رق احساس کړل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسي په چونغر کې ويلي شو چې دعمر د کمال په پوړۍ کې هم لا په هغه کې ډوب دی.

ا مين « ا فغا نپور» چې له لايق او دده دآثارو له روح او جو هر سره تر هر چا ډېر بلد ا و محشور و، ويل به يې «...چو نغر دلايق د شا عرا نه الها مونو « طور» دی ، هغه د ارا دت له مخې، دخپلو شا عرا نه الها مونو لومړنی ا ثر ددغه ستا نه طورپه نامه، ونوما وه . » خو د چونغر له ۳۲ ترانو څخه يوا ځې ۸ ترا نې په لومړني دفتر کې چا پ شوې دي . له پاتې ترانو څخه ۱۲، ۱۳، ۱۸،۱۹ ، ۲۱، ۲۲، ۲٦ او ۲۷ په « کېږدۍ» کې (چې دافغاني زلميا نو په همت د با ندې خپره او وطن ته په پټه راوړل شوی وه) چا پ شوې وې .

لا يق وايي چې نا خپرې شوې ترا نې دده دنا خپرو شويو شعرونو له يوه بل دفتر «سپېدې » او له ځينو نا بشپړو دا ستا نونو او دده ديادداشتونو له ځيني دفترونو سره چې ده دخوندي کولو په مقصد د ګوند په مر کزي کمېټه کې خپل دفتر ته را لېږدولي وو، د ۱۹۹۲ کال دا پريل په پېښنو کې د کارمل دپلو يا نو له لورې چې د شما ل د أئتلاف په ننګه کې در پدلي وو ، لوټ شول او لا تر اوسه د هغوی لورې نه دی معلوم . په هغوی کې دا سحق ننګيال يو اوږد شعر چې ما ته يې د نظر او سمونې لپاره سپا رلی و او دده دفکري لورې او سبک تر ټولو اوچته نمونه وه ، هم الونيا شو . لايق وا يي کېدای شي چې نوموړې ترا نې يا دهغوی يوه بر خه دده په نورو يادداشتونو کې چې ده دبحران په شپو ورځو کې دلته او هلته دا حتياطي کا پي ګا نو په تو ګه خوندي کړيي وې ، را پيدا شي، خو په داسي يو احتمال باندې ډاډه نه دی. دا وه د چونغر د ترانو او د چونغر د شعري دفتر د نومونې په باب يوه لنډه تو ضيح چې د لايق د شعر لوستونکې هغه مطرح کوي.نور نو دا تاسو او دا دچونغر ترانې :

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ ترانه

اې د کرارو چوپو شپو چونغر !
ستا د دراندە سکوت بلا واخلم
ستا د چوپيا تر سلو ژبو جار شم
ستا دعظمت تپوس له چا واخلم

ته چې پېړۍ پېړۍ ولاړ يې دلته
ډېرې قصې او خاطرې به لرې
د شپې له ستورو او پېروونو سره
راز او نياز او زمزمې به لرې

زه ستا د تورو تپو شپو په زړه کې
د ناپيدا دردو سپړل غواړم
د يوه ځوان شپونکې له دروي شخه
د سويو هيلو اوربدل غواړم

کله چې سترى شم د ښار له چيغو
د سحر ستورې ته پيغام لېږم
د ده په سپينو او زرې شڼو کې
ستا لوړو څوکو ته سلام لېږم

د تا په لوړو لوړو څوکو کې زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عشق او ميني ورک جهان لټوم
ستا په وريځو او په تا لنده کې
د ابدي ښايست نشان لټوم

کله چه زما د ژوند ډېوه تپه شي
زما شعرونه به لا تا ستايي
پېړۍ پېړۍ به زما په مرگ وي تېرې
لا زما خوره به چونغـــر وايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه ترانه

اې دنيکونو او پلرونو کوره !
اې د رنگينو خاطرو چونغره !
ستا هره تږه د تاريخ پا ڼه
اې دلر غونو عظمتو چونغره!

په دغو شا او خوا درو کې وايه
ستا شا زلميان او سر بازان څه شول؟
د هغو مړو لمبو ايرې کومې دي ؟
د هغه اور سمندران څه شول ؟

هغه بېباکه عا شقان چېرې دي
هغه دژوند ښکلي ليلا څه شوه؟
دتا د خاورې په قدم قدم کې
دعشق او مينې تمنا څه شوه؟

ستا په درو کې چې شاهان خوځېدل
اوس هلته هېره او مرگو خوره ده
ستا په ښارونو او ما ڼيو باندې
شگه او خاوره د قرنو خوره ده

هلته چې پيغلو به سومـــــا شکله
اوس يا گيدړې يا لېوان گرزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر ــــــــــــــــــــــــــــــــــــــ سليمان لايق

د سرخ کوتل د ويرانو د پاسه
اوس يا غوا يي او يا اوښان گرزي

کلـــــونه زغلي زما نـــــه تښتي
او زه ستا څوکو ته حيران گورم
د پسرلي په انتظار شـــومه زوړ
لا ستا په پــــر ښو کې خزان گورم

ستا په کـــــراره او سړه فضا کې
چونغره زړه مې څو ناري غواړي
د ژمي شپه کې چې سپوږمۍ خوره وي
څـــو دردوونکې ننداري غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريمه ترانه

اې د ښکلا او د ښايست پلاره
اې د پېريو آسماني چو نغره !
زما د شعر په څپــو څپو کې
لېونی شويه توفاني چونغره

کله چې ورېځي ستا له تږو څخه
را اوچتېږي قــافلې تـــږي
سترگې زما د بدرگـــــو لپاره
د مرغلـــــــرو قــا فلې تږي

د غوري سين چې نارې چيغي وهي
ستـــا د ستاينې تـــــرانې وايي
د موج په ژبه د آمـــو سين ته
د تا لـــر غونې افســـانې وايي

ستا په سر ستورې سنر گکونه وهي
زه وايم ما ته څه پيغـــام راکوي
زما نا کامــــــو آرزو گانــو لـره
يو څه تسل او څـــه آرام راکوي

را ســـره وغـــږېږه جار دې شمه
چې سخت يوا ځي او تنها يمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يوې تــــودې نارې په هيله هيله
يــــوه لمبــه د تمنــا يمه زه

ته خو لاښه يې چې د کاڼي جوړ يې
زما زړه غوښه ده دردونه ګالي
که د يوه شپون په پښه که ځوځ لاړ شي
لا يق يې دلتــــه بيا غمـــونه ګالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلرمه ترانه

ستر ګې مې اوښکو نه توفان خوځوي
تو فان چې و خوځي خـــو لار باسي
چو نغـــره ځومـــره به‌مې زړه وا يه
يـــــوې نا رې تـــه ا نتظا ر با سي

زما مغزو کې يوه غـــوغا خوره ده
را نه سرېږي يو ځــــه اور راکړه
دا ډېـــوه ګۍ د تو فان توان نلـري
ددې سا تلو ته ځــــه زور راکړه

ستا په بادو کې يوه نغمه رارسي
نه پېږم څه وايي خـــو شور لري
له يخـــو يخـــو اوسېليو ســره
يو سوځـــــونکی غلی اور لـري

کله چې غم په ما غور ځن□ راوړي
ته زما په شونډو کې خندا خوځوې
زما په سترې او ستـــومانه زړه کې
مينه د ژوند او دبقا خوځـــــــوې

که ته د تبـــرو خا طـــرو پلار يې
يا دې په غېږ کې زمانې دي ويدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د شعــــر په ناپايـــــه سين کې
د ژوند دفکر زلزلې دي ويدې

دا خا طرې او زلزلې به څه وي
که نوي سوز او نوی شور نلري
ډېووو ته هسي لو گيدل څه په کار
که د پتن□ لپاره اور نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه ترانه

څه را روان دي نه پوهېږمه زه
چونغره بيا دې په سر لړې ښکاري
د غم تر تورو تورو وريځو لاندې
تمام بدن دې دړې وړې ښکاري

گوره چې وريځې تو فانونه نشي
ستا په لمنه بزگــــــران پراته دي
د ساړه ژمي دبادونو وړا ندې
بر بنډ او وږي يتيمان پراته دي

هغه د شپون دلوخو کور چونغره
طاقت د باد او د تــوفا ن نلري
څپرې وريځې دې خورې ورې که
د ژمي زغم دې بيوز لا ن نلري

کله چې ته د واورو تاج کېږدې
سا ړه په خلکو ير غلونه کوي
دژمي تېزه او بې شرمه سې لۍ
په بوټينو باندې ظلمونه کوي

کله چې واورې کروندې کړي پټې
زموږ په مټ کې زور دکار شي غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چېري چې غږ دزوروور شي پورته
هلته خو تېره ده چې خوار شي غلی

لکه چې شپو کې د شپنو اورونه
د غره په شپولو کې لمبې وهي
زما نارام او مضطرب روح کې
ستا خاطرې هسې څپې وهي

که زمانې ستا سره لوبې کړې
ستا لوړ کمرونه که کلـــو ځپلي
زما تنکي تنکي او نوي افکار
د کونډو رنډو ا وسېلـــو ځپلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېرمه ترانه

تښتم له ښار او له ښاریانو څخه
چونغره غبرګې دې یوه ځاله راکړه
په لوړو تږو او کمـــرونو کې دې
خپلو شپنو ســـره یوه تاله راکړه

هلته به مینه او ورورې شي پیدا
مرض د لوټ او دفساد به نه وي
تر هرې تیرې او پېچومې لا ندې
وېره د دام او د صیاد به نه وي

چې شپه خوره شي ستا په لوړو څوړو
زه به د زرکـــــو تـــــرانې اورم
یا به ورځمـــه په ورغالـو کې به
د زاړه شپـــون نه افسانې اورم

چې رمې وخوځې سبا راشي
زه به له لوړو نه سپېدو ته ګورم
یا به د ځوان شپونکي نغمې اورم
یا به دسترګې راختو ته ګورم

چې لمر را تود شي په کمرو کې به زه
دیوې څېړۍ سیورې ته ځان رسوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چینې یخې او رنې اوبه بــــه
سوي کوګل ته په امان رسوم

ما ښام به ناست یم په یوه لوړه ګټه
له ســــره شفق ســــره به رازوایم
یابه د دروې او شپېلۍ پـــه ژبــه
قصــه د زړه د ســــوزو ساز وایم

ګرزم به ، خاندم به، مستي به کوم
د غره له زرکو او هو سیو سره
غلام د هیچا د غـــرور بـه نه یم
خیرن به نه یم غوړ ما لیو ســـره

خپلو سپېڅلو آرزو ګانـــو ته به
بې خونده شوی شرمېدلی نه یم
دورور ترپښو لاندې کوو سره به
لـــوړو ځایـــو ته رسېدلی نه یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومه ترانه

اې دبادو او بارانو چونغره
اې د ږليـــو او سېلو رانګو
اې د تاريخ د تاړاکو شهيده
د ويدو شويـــو عظمتو زانګو

کله چې ګورم ستا سپېروتږوته
لکه يتيم ماشـــوم ژړا راځي
په تورو شپوکې ستاله پرښو څخه
يوه آشنا غوندې نـــوا راځي

همدا نـــــوا زما په مړوايروکې
يوه بې تعبيره شان غوغاخوروي
زما په ستړي او ستومانه زړه کې
يـــوه رنګينه تمنا خـــــوځوي

ته څومره خوږ يې دپلرو وطنه
زما دخا پوړو ورځو شپو وطنه
زما غوغا ستا له چوپيا نه پيدا
اې د الهام او تـــرانو وطنه

څومره به ښه وای چې پخپله خوښه
د سين په شانې مې سفر کولای

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مینه مینه مې له هـــــره ځایه
ستا لوړو ځوړو ته نظر کولای

د بېدردانـــــو بېدردي به نه وه
زه به وم عشق او آزادي را سره
د تا دمینې په نا پا یه سین کې
و فا او هیله او مستي را ســره

سوځمه سوځمه د رب لپاره
یو خوندور شانې پیغام راکه
د څو دردونو د ویـــو لپا ره
یو زرین مزی د الهام را که

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه ترانه

يو غمځپلی شان ځگروی راځي
چونغره ستا له شگو خاورو څخه
سړې سړې نغمې را رسي پسې
ستا له بادونو او له واورو څخه

ښا يي له سر د کنشکا څخه به
هوس د تخت او د ملکونو وزي
يا به حسرت د درست جهان دنيوو
د ده له زړه نه په آ هــونو وزي

يا به په هغو ورارو بورو ژاړي
چې ده يې ورونه اوزمن وژلي
يابه د هغو خلکو عذر کــوي
چې ده په مينــــــه دوطن وژلي

يا بـــــه د ژوند په بې ثباته دوره
اوس پس له مرگه افسوسونه کوي
يا به په تل کې دنمجنو خاورو
د ورکــــــو خلکو تپو سونه کوي

يا به له دې اوږدې چوپيا وي په تنگ
زړه بې هوس دځو ا مرونو لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا به له خاورو راوتل غـــــواړي
مینه رغبت به د قصرونو لـــري

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوې څپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغوان ته

څومره هوسېږم دې تازه تازه ګلانو ته
دې نويو ځوانانو ته
ګوره اې باغوانه چې د تندې طاقت نلري
تاندې يې نازکې دي

ساته يې خاطر تر څو چې لوی شي غوټۍ وسپړي
لاندې ريښې وتړي
مينه د چمن يې په رګو پلو کې پلنه شي
بيا ګوره توفان درنګ

خوانه يې پلوځې او اغزي او ځوځان لري که
دا دښمنان لرې که
پرېږده چې آزاده هوا چم دجلوې وښيي
دې ښکلو ګلانو ته

کله چې د ګلو په څپو کې چمن وخاندي
يعنې وطن وخاندي
بيا دې زمانه په موږه هرڅه چې کوي کوي
بل ارمان به نلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيغام

تېر به شي کلونه ، مګر نه به شي
زما دغه رنګيني تراني هېرې
محو به شي ګور زما
کلی زما کور زما
مړ به نشي اور زما
تل به زه غبرګېږمه شعرونو کې له کام سره

دا دبېدردۍ او نا پوهۍ څپې
زما هنر او مينه غرقوی نشي
تل به دافغان بچي
پورته دباميان بچي
ښکته دسيستان بچي
لولي زما سندرې له آغاز او له انجام سره

زما ولس به يو سي هيوادونو ته
زما دترانو ښکلي رنګين ګلان
تل به د پښتو ژبه
دا دلويو غرو ژبه
دغه د درنو ژبه
ساتي زما شعر له فکرونو او مرام سره

اې زما دځوانۍ تودو تودو هيلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوزئ دشعر ابدي کورته
يو سئ ولولې زما
پټې زلزلې زما
اوښکې قا فلې زما
وروستو زمانو ته ددې عصر له پيغام سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوړ ژوند

کاشکې شرنګ ديوه رباب کې
يوه رنګينه ترانه‌وای
يا ديار دځنو ول کې
يوه مسته شانځپه وای
يا د ښکلو په محفل کې
سوځېدلای يوه ډيوه وای
کاشکې سترګو ديتيم کې
دسرور يو شغله وای
يا په زړه ديوه مايوس کې
يوه هيله يوه اسره وای
کاشکې درمند دستم کې
بله شوې يوه لمبه‌وای
يا په سر دمستبد کې
ناسور شوې يوه دانه وای
نه دغه شوم نه هغه شوم
دساړه ژوند بنديوان يم،
ګوره څوک به رانه خلاص کړي
دا بندونه ځنځيرونه

تورو وريځو غوړولي
په دنيا باندې وزرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته به وايې چې خوځېږي
په آسمان کې دغم غرونه
دښادۍ طلايي ورو ته
بيالوېدلي ځنځيرونه
هديروته ورته شوي
دا زاړه زاړه ښارونه
په غوږو دزمانې کې
غم سور کړي دي سازونه
غرسپېره، بېديا سپېره ده
مړاوي شوي دي ګلونه ،
واړه غم دی واړه غم دی
له دې غم څخه ستومان يم
مرګه راشه ماآزاد کړه
له دې تور ساړه ژوندونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سليمان پسرلی

د سليمان په لوړو پرښو باندې
د تورو وريځو کتارونه خوځي
راته ښکارېږي د بهار په زړه کې
د پښتني مينې اورونه خوځي

بيا بهار راغی لېونی به شمه
د مستو نجونو خندنی به شمه
د لاله داغ به مې ساراته بوزي
خوب مې ليدلی غرځنی به شمه

بيا دوطن د د ښتو کانې بوټې
زما په سترګو کې ګلان ښکاري
د لمـــر د لاندې دشبنم ځل کې
درست کاينات او ټول جهان ښکاري

مغرورې پېغلې د پېکې د پاسه
د سرو ګلونو کتارونه ايښي
د هغه ځوان لېر به په زړه باندې يې
د سارانۍ مينې داغونه ايښي

د ژرنده ګړي د بچو په لاس کې
بيا د لښتيو زېږ ګلان ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مړاوو مړاوو او سړو شونډو يې
تر خه ترخه موسکي ځپان ښکاري

سړ را ته ښکاري چې بهار بل دی
يا زما تنده او خمـــار بل دی
ليرې ترخې اوبه به څوک راکړي
په زړه مې اور دانتظار بل دی

يارانو لاره دسارا چېرې؟
ساقي تنګ شوی يم مينا چېرې؟
په دې بېخونده او ساړه ژوندکې
يوه رنګينه مشغولا چېرې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناكامه هيلې

اې زما ناكامه هيلو !
لرې لري شئ له ما نه
هورې لريي په بېديا كې
د غمونو په چوپيا كې ،
ما نا كام ته
ما بدنام ته ،
بدمرغي چيچي غا ښونه

اې زما زړه زړه لېونيه ، خندنيه !
نور مې مه سوځه بېځايه
د ځوانۍ له مشغولا نه ،
د گلرخو له وفا نه،
بې نصيب يم
زه غريب يم
چېرې زه ، چېرې عشقونه !

دا د هيلو كاروانونه ، امېدونه
چې بهېږي را بهېږي
خندوي مې ژړوي مې ،
غولوي مې ،غولوي مې
يا هغسي
يا دغسي
پاروي زما دردونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا آشنا نغمه

دا څه آوا ز دی ؟
دچا نیا ز دی؟
پرده د سا ز دی
او که اعجاز دی؟
نغمه شراب دی زه شرابي یم
یا زه کباب یم دا کبابي د ه

خراب خراب یم
کباب کباب یم
د ساقي لا س کې
گرو په شراب یم
عمر تېرېږي یارانو گورئ
پیالې کړئ پورته چې نه ودرېږي

کاروان روان دی
زړه مې پرېشان دی
ویرژلی ژوند مې
په ماتاوان دی
نا مرا ده عشقه زه دې بر باد کړم
زه دې بر باد کړم نا مراده عشقه !!

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوا مينه

سپوږمۍ دلوړو غرو له شا نه راخته راخته
سپينه رڼا په لويو دښتو خورېده خورېده
وږمې د ګلو له عطرونو سره
شپې د شپنو له آزازونو سره
نشې د ميو له جامونو سره
زما په لاسو کې ځنځيرونه دګناه اچول
توبه وه ماته

زه د نېشې له پيچ و تا به او ښتم او ښتم
دا د مچکو له ګرميو تاوېده تاوېده
ماله سرکشو ګناهونو سره
دې د ځوانۍ له هوسونو سره
له ډکو ډکو ګيلاسونو سره
د وصل او مينې پر ښارونو چپاوونه وهل
حيا ويده وه

دا په مستۍ کې زماله غېږې ړنګېده ړنګېده
زه په سينونو د ګناه کې دوبېدم ډوبېدم
له تږيو تږيو ارمانونو سره
له ښکلو ښکلو عذابونو سره
د زلميتوب له کړاوونو سره
د سباوون رڼا د ستر پرده وڅيرله
مينه رسوا شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ارغوان سندره

دا د گلو امتحان دی
که په غرونو کې توفان دی
که د گلو ننداري ته
سر جګ کړی ارغوان دی
چې بل فکر او نوی ذوق
نوی شور او نوی شوق
زما په شعر کې نخېږي

د سینونو په نغمو کې
د بهار په ترانو کې
د عشاقو په سینو کې
د گلونو په څپو کې
نوی شور، نوی آواز
نوی طرز او نوی ساز
آسمانو ته پورته کېږي

په رګونو د زمان کې
د خیالونو په توفان کې
د اشعارو په عنوان کې
د ځوانانو په ارمان کې
نوی خیال، نوی عنوان
سره لمبه د ارغوان
را تاوېږي او بلېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنا ته

هېر کړه آشنا دا تېر عمرونه هېر کړه
باده در نیسه تېر غمونه هېر کړه
کاروان دعمر اشنا
کله درېږي کله صبر کوي
پیاله کړه پورته چې مهلت کم دی

بیا به ځواني وي خو بهار به نه وي
یا به بهار وي دزړه یار به نه وي
زه له دې عمره اشنا
سخت اند ېښمن یمه او ویره لرم
له دې ظالمه انتظار کم دی

مهلت دعمر یوه برېښناده برېښنا
یوه غمجنه شان خندا ده خندا
په دې خنداکې اشنا
یو رپ لذت دی گوره لاړ نشي
چې افسوسونه بیا ثمر نلري

که زاهدان په سجاده ښه ښکاري
رندان بیخوده په باده ښه ښکاري
یوه گړۍ عقل اشنا
عذاب عذاب دی گوره پام کوه
چې افسوسونه بیا ثمر نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

را ځه چې ځان له يو جهان کو پيدا
څو لېوني او څو مستان کو پيدا
سارا ته لاړ شوا شنا
هېر کو دا واړه بند يزونه هېر کو
په بدمستۍ کې څو نارې و وهو

زړه مې سارا پسې ژړاوي کوي
زما تېر عمر ته بنېراوي کوي
راځه چې وزو اشنا
وېرېږم لاره دسارا بنده شي
جنون به گرزي سرگردان راپسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسالنګ ترانه

په لمـــــن د هند وکش کې
بيا د کار مـــــــوزيک غرېږي
د مـــــا شين تر دوړو لاندې
د هيـــوادا انسان خوځيږي

د لته فکـــر د بقــــــادی
ژوندی شوی په سالنګ کې
ما ليـــــد لې معجـــزې دي
د کا ر ګـــرو په کلنګ کې

غرونه غرونه به هــــوار شي
کار به وکـــــري ګلونه
سيل به مار شي سين به واوړي
طبيعت بـــه شي پـــه ملونه

علم او کار ســـره يو شوي
ما توي داسختې پـــر ښي
د سالنګ له زړه نه باسي
د انسان د فکـــر کـــر ښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی چې نه هېرېږي

رحمن بابا :

خرقه پوش دی له شاهانو بې نیاز دی
سر تر پایه حرارت دی سوزو ساز دی
د خیال دباغ دګلو یوه وږمه ده
دجذبو په آسمانونو کې پرواز دی

خوشحال خټک :

یو سېلاب دی چې له لوړو را روان دی
د پښتـــو او پښتنوالي قهـــــرمان دی
ټیټ یې مه بوله غورځنګ وربانديې مکړه
پس له مرګه هم دتورې تـــــرجمان دی

حمید ماشوخېل :

دپښتو د خـــــــوږې ژبې یکه تاز دی
په ایجاد درنګینیـــــو کې ممتاز دی
په هر بیت کې نخولي دي خیالونه
دده شعر، شعـــــر مه بوله اعجاز دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم تګ

په سفر کې له کاروانه ســره سم تګ
د پیــړۍ په مقتضا قــدم قــدم تګ
کوم چې باسي توفاني بېړۍ له موجه
همدغه دی منتخب او محتــرم تګ

بې موقع خندا

ما کتاب د تجـــــربې کې دي لیدلي
دغـافل په درما نــــد ه لمبې ختلي
چا چې کړې بې موقع خوب و خنداده
د برېښنا په شانې یوه خنـداکې تللي

د دنیا لار

چې دنیا ځي په هغه لار بــــه روان شې
په دې خپله لار به خپله ســـر ګردان شې
خود سري به دې له غرو ځخه غور ځار کړي
بیا په تېره څه حاصل چې پشیمـــان شې

هندوکش ته

هندو کشــه را روان کړه سېلاوونه
چې له توانه پورته شوي دي دردونه
داشیا دغرونو تا جه د ر نه جار شم
څنګه نه سوځي د تا پلې او ر ګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ خم

محتسب که هر څو چم داحتساب کړي
رند پو هېږي چې په زړه کې څه حساب کړي
په قبا کې يې پټ کـــړی خـــم دميو
که په خـــوله هر څو وردونه دثواب کړي

دهر چا جهان

دا جهان که هر څو لوی او سورور دی
خو دفکـر تاخت و تاز ته يو بخر دی
دغه يوه قطره شبنم هم ترې خلاص ندی
چاته اوښکه دشبنم، چا ته گوهـــــردی

دعا

ربـــه را ولې توفـــان، توفـــان دکـار
نـــوی نسل او طبقــــــــه د ابتکار
موږه ننګ ددې وطن که په دار جګ شو
آلـــوده بـــه شي په مـــوږه هغـــه دار

طلا

دا طلا چې هر سړی يې په ارمان دی
دا قاتل د شـرافت او د وجـدان دی
فلز نه دی استبداد دی تجـــاوز دی
د بشر په عواطفـــو کې شيطان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرې ورځې

په سحر کې رڼایي د ژونـــــدون نشته
په ماښام کې شور دعشق او جنون نشته
هـــــره ورځ له بلې ورځې ســــړه کېږي
په سبا کې حـــــرارت د پـــــرون نشته

پښتنو ته

د نجات د قافلې له ســـره هېـــر شوې
دژوندون ساحل نه پټو ستر گو تېر شوې
دتوفان په څپو ډوب شوې خوار پښتونه
د نفاق په سېلاوونو کې چاپېـر شوې

...

خدا یه ماله د کلام زور او تأثیـــر را
رسا عقل، پاک ایمان ،قوي تدبیر را
یا نجات د وښیارۍ له غمه راکړه
لېونی مې کړه ددې هنـر اکثیر را

ظالم ته

جګ ولاړ به دا اسمان وي ته به نه یې
همدا راز به دا جهان وي ته به نه یې
خلقې به ستا له ظلمه حکایت کړي
آسوده به مظلومان وي ته بې نه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابدي شرم

زه له مرگه نه وېرېږم، نــــه وېرېږم
د لطيفې سا په جال کې نه بندېږم
که د ځوانې معرکې پهلوان نشم
تر ابده به په خاورو کې شرمېږم

ژوند

ژونـــــد دماتو او سپليو سلسله ده
يا د څــو خندا ژړاوو قافله ده
يوه برېښنا د عدم په تورکوګل کې
د سکون په اندامــو کې زلزله ده

شرق او غرب

شرق او غـــرب سره يو بل ته اوښتلي
نه پـــــوهېږم زمانې بيا څـــه کړلي
راته ښکاري دياغي انسان له لاسه
دې دنيـا له تباهۍ ســــــره منلي

د پيسو مرض

هسې تللي يو د خپل ځان په غمو کې
د پيســـو په تموج او توفــــــانو کې
که انفاس د مسيحا راشي علاج ته
مبتلا به شي په فکر د پيســـو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندۍ خبره

او ښکې ندي چې له سترګو مې بهېږي
زړه مې ويلي شو له سترګو را تويېږي
که مې مړی يوه ژوندۍ خبره واوري
پس له مرګه به په خاورو کې نښېږي

دژوند پهلوان

بې همت وي چې له ژونده شکايت کړي
لېونی وي چې د تېـــرو حکايت کـــړي
پهلوان وي چې د ژوند په معــرکه کې
موانع لري کوي او حــــرکت کړي

ستا دزلفوکړۍ

اې سپوږمیه ستا د حسن څه تأ ثير دی
چې عالم دې دجلوې په دام کې ګير دی
خيا لات او الهامات او زما فکــــــر
يوه کړۍ د ستا د زلفــو د ځنځير دی

ستا نظر

بيا مې زړه د تا د زلفو په دام ګيــــر شو
بيا مې خيال د تا په حسن کې اسير شو
ستا نظر چې زندګي تـــرينه اوريږي
د لايق له سينې تېـــــر شــو عالمګير شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې خونده ژوند

زموږ بېرنگه ا و بې خــونده ژوندبه تېر شي
سم ملت او نوی ژوند بــــه را بر سېر شي
ولي هيڅکله بـــه نشي چې لـــه خلکو
زموږ بې رنگه او بې خونده ژوندون هېر شي

تا وده زيري

هغه وخت چې کام له خوبه را بيدار شي
د وطن غرا وصحرا گل و گلــــزار شي
زما خاورو لـــــره راوړئ تا وده زيري
گوندې وي چې مې هډوکي په کرار شي

بې عشقه زړه

که په زړه کې عشق د کام او هيوا د نه وي
يا په مټ کې توان توفيق د جهـــاد نه وي
هسي زړه او مټ د گور چينجو ته ورکړئ
څو عامل د بې ننگي او فســــا د نه وي

لوی دښمن

که مې لاس په کان د زرو باندې بر شي
اور به بل کړم پې چې خاورې د ممر شي
تر هغو به د سکې بـــــدي پرې نږدم
څو يې نوم نشان له ځمکې نه بهر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعقل غلامي

یا دعقل لاره خوشي کړه مجنون شه
ددنیا لـــــه مشاغلو را بیـرون شه
یا دعقل غلامي ته ځـــان تیار کړه
سقرات شه، ارستو، افلاتـــون شه

دخان خر

کوم ملت چې خر دخان وي ملت نه دی
چې دخپل قوت نادان وي ملت نـه دی
چې دنـــورو له ویالې څخـــه ویرېږي
او غـــافل دخپل توفـان وي ملت ندی

زما قلم

زما قلم به هله لوړ او محترم وي
چې دښمن داستبداد او د ستم وي
چې دخلکو د دردو رازونـه وایي
خدا یه وي به چې هغه زما قلم وي

زوړ نظا م

مکتب غم، اداره غم، کلی او کـــور غم
میندې غم، پلرونه غم، نیایي او ترور غـم
د زاړه نظام له ظلم او لــــه فساده
په وطن باندې را گرزي کور په کور غم

(c) ketabton.com: The Digital Library

انقلاب ته

رب دې راوله اې پلاره انقلابه
اې زموږ عالي مکتبه اې کتـــابه
دا وطن په ظلم هسې خراب شـوی
چې فاسد دی له يوششه تر تهدابه

انقلابي سر

سر هغــه دی چې په اور دانقـــــلاب کې
په لمبو کې ، په توفان کې، په سېلاب کې
د مـــــــزدور او د بزګــــــر د حق لپاره
ځړېدلی وي ددا رپه ســـره تناب کې

نن او پرون

د نن اوښکې د سبا ورځې توفان دی
د نن طفل د را تلونکي پهلـوان دی
ددنيا په زور غـــــــره نشې حاکمه
ستاجهان سبا دبل سړي جهـا ن دی

انسان ته

هلکتوب په لوست او ليک کې درنه تېر شو
په ځوانۍ کې حرص د مال درنه چاپېر شو
په زړښت کې سمه شمه د سهــــــا ر يې
ځوک چې زوړ شو ناتوان، چې مړ شو هېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ ځای

په کوم ځای کې چې د علم ډېوه بل شي
یا د فکر لمبه وخوځي جل بل شي
د پتنګ په شانې ځان تر ېنه قژبان کړه
چې سینا دې له ایرو څخه خجل شي

ځوان او زوړ

ځوان هغه وي چې د ځوان فکر خاوند وي
نه هغــــه چې د اوهامو په دام بند وي
سل ځوانان دې تر هغه زاړه قربان شي
چې خاوند د نوي رنګ اونوي خوند وي

له ځوان څخه ګیله

ځوانه ډېر ډېر ګیله من یم ستا له کاره
ستا له فکره، ستاله پوهې، ستاله ډاره
په نغمو کې دې د ژوند سندره نشته
کام ته نه شې پوهولای سمه لاره

پا څېږه زلمیه

ستا په مخ باندې جهان ګل و ګلزار دی
ستاپه مټ د ژونـــــدانه دار ومدار دی
دغفلت له خوبـــــه پا څېږه زلمیـــــــه
چې جهــان دې دجلوې په انتظار دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن ځوان

هغه ځوان چې د وطن په درد سوځېږي
که سل ځله پر مخ لوېږي پـــورته کېږي
ما ترې زر ځله قـــربان او صدقه کړې
چې د مرګ په پوله نا ست دی لا خوځېږي

فرعون ته موسا

ظالمان که فرعونان وي ته موســـا شه
دناتوان او دمظلوم د لاس عصـــا شه
سر کشان که په نشتر زړونه زخمي کا
ته ملهم او د زخمي د زړه دوا شـــه

د ځوانې عقیدې پهلوان

نه په ځـــــوان عقیده من یم نه په زوړ
نه په لوڅ او نه په وږي ، نه په مـــوړ
چې د ځوانې عقیدې پهلوان تـه وي
پسې نه ګرزم که ګرم وي که ســـوړ

له خلکو سره یو ځای

ځوانه ځان لپاره ژوند څه ژوندون نه دی
ګـــوره پام کړه دا سبا دی پرون نه دی
څو د خلکو په غمـــونو کباب نه شي
هغه تیره د سارا ده ، لړمـــون نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربتوني ځوان

ځوان هغــه دی چې فاتح له دنیا تېر شي
نه هغـــــه چې په دامونو کې چاپېر شي
چې کړه وړه یې یاد ګارونه شي تاریخ ته
نه هغـــــــه چې له پېړیو څخه هېر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپايي شاعران

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپايي شاعران

له څه مودې را دورې مې غوښتل له اروپايي شعرونو سره دځوانو پښتنو شاعرانو او ليکوالو د بلدولو لپاره د اروپايي شاعرانو ځيني شعرونه په پښتو شعر ترجمه کړم مگر د وخت تنگسيا دا هيله وځنډوله .اوله شپږو مياشتو را په دېخوا ددې هيلې د پوره کولو شونتيا لاس ته راغله او ما دغه کار پيل کړ او اروپايي شعرونه مې لکه د هغوی اصل پښتو ته را واړول . ددې زيار د لومړنۍ نمونې په ډول مې د « پوشکين »، «لرمنتوف » او« پتوفي» څو شعرونه د دوی له لنډې پېژندگلوۍ سره په همدې دفتر کې وړاندې کړل . البته بېلې ژبې حتی يوه وا حده ژبه هم چې کله په متفاوتو فرهنگونو کې سره جلا شوې وي ، تر عامو اشترا کوتو ور هغه خوا ، خپلې ځانگړې او جلا مقولې اصطلاحات او فر هنگي احکام لري چې له نورو ژبو سره د هنري راکړو ورکړو او دژباړلو او را ژباړلو په چاره کې ستونځې رامنځ ته کوي او حتی کله دغه راکړه ورکړه ناشوني کوي او هغه متل رښتونی کېږي چې وايي :« د شعر ژباړونکی خاين دی.» ما د ژباړل شويو شعرونو د وزن او غاړه ايزې ځانگړتيا او دقافيو درعايت لپاره کله يو لفظ يا جمله په ژباړل شوي متن باندې زياته کړې ده خو ددې لپاره چې دترجمې امانت رعا يت شي هغه مې په قوسونو کې دننه راوستي دي تر څو اصلي متن بې درکه نشي .

د پتوفي له «غروب » او د لرمانتوف «دژوند جام » نه پرته ، په نورو ټولو شعرونو کې د هغوی د وزن، قافيې او سندريز آهنگ اصالت ساتل شوي دي او بې له هر راز فني تصرف څخه ،د خپلو ژبو په اصلي رنگ کې پښتو ته را اړول شوي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

الکسا ندر سرگيويچ پوشکين

ستر روسی شاعر الکسا ندر سرگيويچ پوشکين د ۱۷۹۹ کال د جون د ميا شتې په شپږمه نېټه په مسکو کې زېږېد لی دی . خپل لومړني شعر يې له لومړنۍ زده کړې وروسته ، په لېسه کې ووا يه . له زده کړې ورو سته دبا ند ينيو چا رو په وزارت کې په کا ر بو خت شو ، خو خپل ټول وخت يې په ا د بيا تو تېر کړ . په ۱۸۲۰ م کال کې د «روسلا ن او لودميلا» خپرېدو ډ ېر شهرت ور کړ.پو شکين لا زده کوونکی و چې انقلابي ټو لنې ته نيږدې شو او ددې ټو لنې مفکورو دده په ټولو آثا رو اغېزه وکـــــړه . پوشکين دخپلو څر گندو انتقادونو له کبله يو ځل د روسيې جنوب ته او بل ځلي يوه کلي ته تبعيد شو .

په ۱۸۲۵ م کې د روس نظا مي افسرا نو يو نا کام بغا وت وکړ . ددې بغاوت څخه وروسته تزاري حکومت غوښتل پو شکين خپلې خوا ته جلب کړي نو له تبعيد څخه يې ببرته را وغوښت خو پو شکين د پا خون دمفکورو پلوی پا تي شو او په دې وخت کې يې دا سي شعرونه وليکل لکه « سايبيريا ته » چې په دې مجموعه کې چا پ شوی دی . له همدې کبله د روسيې دمر کز وا ک لرونکو ، له ده څخه کرکه کوله ، او دده په ښځه يې تو ولګاوه . ددې تورونو په نتيجه کې پوشکين د يوه فرانسوي نظا مي افسر سره چې د تزار په چو پړ کې و ، په مخا مخ دوئل کې ټپي شو او دوه ورځې وروسته مړ شو . دا واقعه د ۱۸۳۷ م کال د جنوري په ۲۷ پيښه شوه . پوشکين تر اوسه د روسيې دا دبياتو تر ټولو ستر او محبوب شاعر پاتي شوی دی .

دپوشکين ستر آثار دا دي:

په شعر کې د « يو ګني اونيګين»منظوم نا ول ،« پولتا وا » ، «مسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور»، او په نثر کې د «دبروسکي» او د «کپتان لور» ناولونه او نور .

انعکاس

کوم وخت چې په لوی ځنګله کې غبر دځناورو شي
یا چې د تـــرم له خولې نه پورته یـــوه خبـــــره شي
کوم وخت چې له وریځو نه، د تالندې آواز شي خور
یا دغـــونډۍ شا نه کومـــه پیغله په سنـــد رو شي
ته په تش ما حول کې بیا هغـه غبر ګــــوې بیـــرته
هر چا ته د خپلې خـــــولې خرې اوروې بیرتـه

ته په غـــبر د تالندې ، بریښنـــــا او دڅپـــو خبر
ته په (ســـویو ستړو) آوازونـــو د شپنـــــو خبر
ته هـــر چا او هـــر شي ته ، دده دغبر ځواب وایې
ته د ټولـــو واړو پـــه نغمـــو او ترانـــو خبـــــر
تا ته مګـــر څـــوک ستا د سنـدرو ځوا ب نه وايي
اې شـــاعره یو ستـــا د خبرو ځـــواب نـه وايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

انچار

د سوځووونکو شغلو دلا ندې
په یوه وچه لویه بېد یا کې
انچار ولاړ دی او پیره کاندي
یوا ځنی دی ټوله دنیا کې

دې تریو د ښتو دی زېږولی
د خپل غضب په ورځو شپو کې
بیا هرې څانګې تې څڅولي
زهر په پاڼو او په ریښو کې

بیا چې ګرمي شي، دده له ښتو
اوبځن زهرونه ورو ورو څڅېږي
خو چې ما ښام شي، په پلنو دښتو
زهر شي غوټه راڼه ځلېږي

که یوه ګر زانده وریځ پیدا شي
او په دې ونه را وورېږي
دونو څانګو نه، بیا جلا شي
د زهرو څاڅکي، په ریګ څڅېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ــ انچار: د زهرو ونه

شد ید یو امر یو سړي بل ته
ور کړ چې لاړ شه تر اې انچاره
هغه هم لاړ شو ، دغه اجل ته
او بېرته راغی تر بل سهاره

د مرګ شوده یې راوړه نا چاره
هغه ظالم ته له مجبورۍ نه
پر مخ یې راغله د خولو لاره
حال یې خراب شو له کمزورۍ نه

پر خاورو پرېووت تر کېږدۍ لاندې
لکه چیچلی چې وي تور مار
پړ مخ د خاورو ، په ځمکه باندې
په پښو کې مړ شو دخپل سرکار

په هغو زهرو یې آلوده کړل
ظالم فاتح د مرګي غشي
بیا یې ملکو ته د ګاونډیانو
د مرګ لپاره هغه کړل خوشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وريځ

اې دورك شوي توفان ،وروستۍ وروستۍ وريځې
همدا يوائحې ته يې ،په شنه آسمان كې خوځې
ا يكې يوائحې ته يې، چې غمجن سيورى كوې
يوائحې ته (په موړه) ، خوشحا له ورځ غموې

يوه شېبه مخ كې دې وه، مخه دهسك پوښلې
او هيبتنا كې برېښنا، ته وې پــــه غېږ نيولې
مبهمه تا لنده دې ،(زموږ پر سر) كوله
نا روغه ځمكه دې هم، په باران او بوله

وركه شه وخوځېږه، اوس ستا موده پوره ده
توفان تري تم شوى، او ځمكه هم تازه ده
د ونو پاڼو باندې، باد تېروي لاسونه
او له آسمانه شړي ، د ستا خواره پوځونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځ... (۱)

هغه خوږه شپېه په یاد ده زما
چې مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه یو ښکلی الوتونکی خیال
لکه یو پاک ښایست پیدا شولې

ډېر وخت د تا لطیف آواز راته
د نامېندئ دغم اوږدو شپېو کې
ښکلی تصویر مې دې په خوب لیده
د شور ما شور په بدو اندېښنو کې

کلونه تلل، یاغي ټکان د توفان
یو او پنا کړل پخواني خوبونه
ستا آسماني صورت او ښکلی آواز
هېر مې شول واړه (لکه هېر خوبونه)

په لري ځای کې ورو ورو ورځې زما
په تیاره بند کې تېرېد لې هدر
نه بل ژوندون، نه بل الهام، نه مینه
نه بل معبود، او نه داو ښکو اثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ــ ک...: دشاعر دمعشوقې پټ نوم

روح ته مې وخت دويښېدو راغلی
بيا مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه يو ښکلی الوتونکی خيال
لکه يو پاک ښايست پيدا شولې

زړه مې رپېږي دخوښۍ له زوره
ځکه چې بيا يې شول ورک شوي پيدا
هم يې ژوندون، هم يې الهام، هم مينه
هم يې معبود، هم يې دمينې متا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سايبيرياته

دسا يبريا دځمکې زړه کې
وساتئ خپل وياړ جن زغمونه
ستا سو غمجن کار به ورک نشي
نه د افکارو لوړ پروازونه

هيله چې خور ده دبدمرغيو
بيا به دستاسي تياره زندان ته
سترزيري خپور کړي دخوشحاليو
مطلوب فرصت به راشي زمان کې

مينه دوستي به ستا سي مکان ته
له تيارو ورونو درننه کيږي
لکه دا اوس چې ستا سو زندان ته
زما غږونه آزاد آزاد رسيږي

مات به شي واړه دا ځنځيرونه
بنديخاني به ړنگې شي بېرته
وابه وريځ ورو کې هر کليونه
ورونه به در کړي تورې په بيرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژمي ما ښام

آسمان تیاره دی واورین توفان کې
په ګردلوکې واوري څرخېږي
د ځناورو په شان سوران کي
د ما شومانو په څېر ژړېږي

کله یو واري زوړ بام د پاسه
خورو وښو کې په شور ماشور شي
لکه ناوخته پردیس ناڅاپه
کړکۍ وهي ، غلط ترې لور شي

زموږ غریبه زړه جونګړه
سخته غمجنه ، زیاته تیاره ده
پرتا زما بلهکۍ (۱) څه له
د کړکۍ مخ کې چوپیا خوره ده؟

یا د توفان کړیکجن آواز کې
یې ستړې شوې ، ستوما نه شوې
یا د سنیو د څرخ آواز کې
د خوب په ټال یې پرېشانه شوې

---

۱ ــ بلهکۍ: د بلهۍ اسم تصغیر دی، له دې څخه د پو شکین مراد خپله دا یي ده چې دی یې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړکتوبه روزلی او لوی کړی دی.

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وڅښو دا شرابونه!!
راځه چې غم ته پیالې کړو سپرې
یو څه خوشال کړو خپل غمجن زړونه

ماته سندره د مرغه[2] وایه
چې څنګه او سې نورو ملکو کې
ماته سندره د پېغلو وایه
چې او به وړې سهار سپېدو کې

آسمان تیاره دی واورین توفان کې
په ګردلو کې واورې څرخېږي
د ځناورو په شان سوران کې
د ما شومانو په څېر ژړېږي

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وڅښو دا شرابونه
راځه چې غم ته پیالې کړو سپرې
یو څه خوشحال کړو خپل غمجن زړونه

---

۲ ــ یوه فلکلوري منظومه ا فسا نه ده چې دایي به د پوشکین په ما شومتوب کې د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويده كولو لپاره ورته ويله .

اريون [۱]

موږه ډېر وو په بېړۍ كې
دراوه ځينو با دبان
نورو گردو په يو آن
پارو گان وهل بېړۍ كې

زموږ پوخ رهبر چوپيا كې
پر سكان تكيه كوله
او بېړۍ يې چلوله
د سكوت په منتها كې

زه ډاډه ويسا په ځان
او سندرې مې ويلې
ما نهو گانو اورېدلې
نا څاپي راغی توفان

واړه مړه شول په بېړۍ كې
برېښنا، تالندې، توفا ن
زه مرموزه غزلخوان
يوائي واچولم زۍ كې

۱ ــ اريون : دلرغوني يونان يو شاعر دی. افسانه روايت كوي چې يو وخت سمندري غلو داريون په بېړۍ با ندې حمله وكړه ، يرغلگرو غوښتل چې اريون مړ كړي او مال يې ولوټي . اريون اجازه وا خيسته چې ترمرگ دمخه خپله سند ره وو ايي . اريون سندره وويله او ور پسې يې ځان سمندر ته وغورځاوه . سمندري « دلفين» چې داريون سندرې يې په زړه سخت اغېز كړی و، هغه يې وا خيست او د سمندرڅنډې ته يې ويوست . پو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکين دا ترا نه د خپل وخت په ځانګړو پېښو با ندې ليکلې او همغو ته پکې اشاره کوي.

بولـــم تېرې تـــــرانې
د(رانه) لمر وړانګو لاندې
ديوې لويې پر ښې وړاندې
وچــو م لندې چــــامې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندي

ز ه تر شایم د جا لونو د لندې بندیخانې
تما شه کوم په بند کې دیوې ځوانې با ښې
ا ر ما نجن ا شنا له ورا یه رپوي خپل وزرونه
خوځوي تر کړ کۍ لا ندې ډ ك له وینو خورا کو نه

کله ووهي مشو که، کله ما پلو ته ګوري
لکه فکر کې یې کوم شی (غلی) زما لپاره ښوري
په کتو او آوازونو ا شارې کوي وما ته
غواړي ووایي چې: را شه والوزو لویې فضا ته

مور آ ز ا د مرغا ن یو وروره، را ځه وخت دی چې تېرېږي
را ځه والوزو اې ځای ته چې تر وریځو غر ښکارېږي
هغه ځای ته چې هغه کې دشنه بحر نا ظران یو
هغه ځای ته چې یوا ځي ز ه او با د یې خا وندان یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواکخ[۱] ترانه

ولي دخوښې آواز چوپ شوی دی
اې دساتېرې سندرو پورته شئ!
تل دې نرمې پېغلې ځونې ښځې وي
موږ سره چې عشق درلودلی دی

ډ ک کړئ گیلاسونه خپل
تل د گیلا سونو ته
تېگو شرا بونو ته
وا چوئ گوتگۍ خپلې

را شئ گیلا سونه سره پورته کړو
تل دې وي شعرونه، تل دې عقل وي
و ځلېږه ته اې مقدس لمره!
هسې چې څرا غ سپېدو ته ژېړ ښکا ري
دغسي (غلط) او درواغجن حکمت
لمر دا بدي عقل ته ژېړ ښکاري
خپله رڼا بایلي آخر ورکه شي
تل دې وي لمر، ترژمۍ دې ورکه شي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

---

۱ ــ دلرغوني يو نان د شرابو او خوښۍ رب النوع.

پټه مینه

ما له تا سره لرله پټه مينه
ښايي مړه نه وي دا مينه زما په زړه کې
ځکه زه غواړم چې تا په تکليف نه کې
مگر تا به ربړوي نه دغه مينه

ما له تا سره لرله غلې مينه
په چوپيا کې په حسد او محجوبۍ کې
دا سي پا که حقيقي سپيڅلې مينه
خدای کړي نور يې ولري هو مره پا کۍ کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يادګار څلی

مامجسمه ده جوړه کړې ځان د پاره
پټه به وا ښه نه کړي هغې ته د ولس لار
پورته اوچت شوی دسکندر تر یا د ګاره
څلی زما دکار

هیڅ وخت به مړ نشم ځکه روح به مې سندرو کې
زیاته تر بدن پاتې شي تل به وي ژوندئ
یو شاعر که پاتې وي ژوندی به یم خبرو کې
پر ټوله نړئ

لو یه روسیه به ګرده پیژني زما مقام
هر روسی ملت به زمانوم وړي په ښاغلي شان
واړه سلاوان او تنګوسان او فنلنډان په کام
کلمک دبیابان

ډیر وخت به له دې سببه یم په خلکو ګران
چې مې په خپل وخت کې ښه احساس که را بیدار
ظلم کې مې یاده آزادي کړه او احسان
ومې غوښت په خوار

باید د شا عر مهارت کېږدي خدای ته غاړه
نه له چا وډار شي نه پا بند شي د احسان
ومني ستاینه وي که تور وي په ځان دواړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لر شي له نادان .

لرمانتوف

لرمانتوف(۱۸۴۱ م ـ ۱۸۱۴ م) دروسیې دادبیاتو تر ټولو لوړه رومانتیکه څېره ده . دې ستر ادبي نابغه تش ۲٦ کاله ژوند وکړ او که څېرې ژوندی پاتې شوی وای خامخا به دیورپ په شاعرانو کې بې سارې مقام ته اوچت شوی و .

لرمانتوف په ۱۸ کلنۍ کې د تزار گارد ته داخل شو او دعمر په ۲۲ کلنۍ کې یې « د شاعر مرگ» مشهور او بې ساري شعر د پوشکین د مرگ په منا سبت ولیکه او له همدې وخت څخه یې شهرت ته مخه کړه . دی دخپل وخت په رژیم باندې دانتقاد له کبله قفقاز ته تبعید شو . دی هم د پوشکین په شان په دوئل کې وږل شوی دی . دده په باره کې ویل شوي دي :« یو مرغه و چې له جنته راغلی و او په لنډه موده کې چې د قفس زنداني و، داسي نارې یې وکړې چې له جنته راتلې.» ما دلته په چونغر کې دده شپږ شعرونه پښتو کړي دي .

د لرمنتوف تر ټولو مشهور آثار دادي : په قصیدو کې « دیمون» او« مه څېرې» . په ناولونو کې د« پېړۍ قهرمان» او په منظومو ډرامو کې « مسکو».

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادبان

یوائحي یو بادبان د سمندر په شنه غبار کې
له لرې متهکې ښکاري او سپینچک شاني ځلیږي
په لرې هیوادو کې څه تپوس کړي څه شی غواړي؟
په خپل ښکلي هیواد کې (خدازده) څه ترې پاته کیږي
بادونه غورهار کړي، څپې یوه په بله اوړي
شا تیر د باد له زوره یوه خوا بله خوا کږیږي
نه، نه ! په سمندر کې نیکمرغي نه لټوي
او نه له نیکمرغۍ نه چیرې تښتي یا پټیږي
تر سپین بادبان دلاندې شنې رڼې اوبه د بحر
له پاسه پې د لمر زرینې وړانګې پې خوریږي
لیکن یاغي باد بان د توفانو هوس لري
ممکن په توفانو کې نیکمرغي موندله کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند جا م

په پټو سترګو مو شونډان دژوند په جام ایښي
د هیلو لارکې مو ګا مونه ټول ناکام ایښي
موږه بې ځایه تودې اوښکې تو یوو وربا ندې
غمې د اوښکو مو د جام په زیو خام ایښي
د مرګ شپېبه به زموږ له سترګو پرده لرې کاندې
وا به خلې ټول هغه چې موږ ځانله تمام ایښي
ها وخت به پوشو چې دژوند جام لا پخوا تش و
موږ غولېدلې وو کنه دی په رښتیا تش و

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمر

طلايي وريځي د لــــو کمرې
په سينه باندې شپه کــــړله تېره
سبا د وخته لوبغاړې وريځــــه
په شنــه آسمان کې لاړله لري

په کمــــر پاتي يو لوند اثر شو
يکي يوائحي هلتــــــــه ولاړو
په يوه ژور فکـــــــر کې لاړو
چوپې صحرا ته په ژړا ســر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وريځې

د اسمان وريځو تل پر د پسانو !
په شنه آسمان کې د در لـــــړونو
زما په شانې تل سر گـــــــــردانو
له گران شمال نه جنــوب ته تلونو

څوک شړي تاسي ؟ آيا تقديردی؟
يا پټ حسد دی، يا ښکاره کينه دی؟
آيا د جرم دغه تأثير دی؟
يا د دوستانو تور او ناورين دی؟

نه هسې نه ده ، پټو (۱) خپه کړئ
ستا سي نه حس شته او نه دردونه
همېش آزادې ، همېش سړې يئ
نه مو وطن شته ، نــــــه تبعيدونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ـ پټو یعنی پټیو او کروندو په خپلې بې بدلونه بڼې خپه کړئ او لېږد ته يې وهڅولئ.
شاعر غواړي د شعر په ژبه ووا يي چې دلته ځمکه او ما حول يو رنګ او بې بدلونه دی.

• • • •

په لوخ غره کې دوحشي شمال دپاسه
ده ولاړه د کاج یکې يـــوا ځې ونـــه
له درانه خـــــوبه کـــږه وږه زنګېږي
د سپینکې واورې جامه وربا ندې پلنه

همېش خوب وینې چې لرې په صحرا کې
هغې سیمې کې چې لمر ترینه راخېژي
پر تاوده کمـــــــــره غمجنه او یوا ځې
د خـــــــرما ښایسته ونه راشنه کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

. . . .

تش يو زه را ځم پلو د لويې لار ته
په غبار کې د برينه لار ځليږي
چوپې دښتې غوږ نيولی خدای دربار ته
او يو ستـــــوری هغه بل سره غږيږي

د آسمان هر يو شی درونددی او متين دی
مځکه غلې ويده شوې شنه رڼا کې
مگر ولي زما زړه له غمو شين دی
ارماني يمه د کوم شي په سوداکې؟

د هيڅ شي منتظر نه يم له خپل ژونده
او نه کړم په هيڅ تېر شوي افسوسونه
آزادي غواړم يوائې له دې بنده
هېرېدو ته د ځان غواړمه خوبونه
مگر خوب، نه دلحد ساړه خوبونه
هسې خوب چې په کوگل کې مې رپيږي
د ژوند واړه طاقتـــــونه، قوتـــــونه
او سينه کې مې سا ښکته پورته کيږي

چې کرئ، شپه ورځ، د مينې په باره کې
ماته وواييي يو خوږ آواز سندرې
شنه څېرئ مې سر د پاسه (په نخره کې)
سر راکوز کړي راسره وکړي خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پتوفي

ساندور الکساندر پتوفي (۱۸۲۳ ــ ۱۸۴۹) د مجارستان تر ټولو لوی شاعر دی او تش ۲۶ کاله ژوندي پاتې کړی دی. پتوفي نه یوازې یو ستر شاعر بلکې د مجارستان یو ستر ملي اتل هم دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غروب

لمر لکه مړاوی ګل د ځمکې په لور
سر ټيټوي او ښکته کېږي پسې
دده له سره او طلايي جام څخه
ورو ورو د نور پانې توییږي پسې
دد نيا ګی له شوره ډکه ورځه
ورو ما ښامېږي او چو پېږي پسې
په دې ما ښام کې دناقوس شرنګهار
غوږ ته له لري رار سېږي پسې
دا څه زړه وړونکې آسماني نغمه ده
چې له دې ستورې را بهېږي پسې
له هغه لري ښايسته ستورې!!
له اې آزاده وارسته ستوري!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا دونه :

د پوشکين او لرمانتوف شعرونه د افغانستان را ديو د روسي تر جمان او سلاکار
« ايگور سو چنکو » په مرسته او زيار پښتو شوي او مؤثق شوي دي ، که څه هم هغه اوس پور پرېکړی او هغې نړۍ ته تللی دی خو زه د ژوند تر پايه دهغه ددغه احسان منونکی يم.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library